

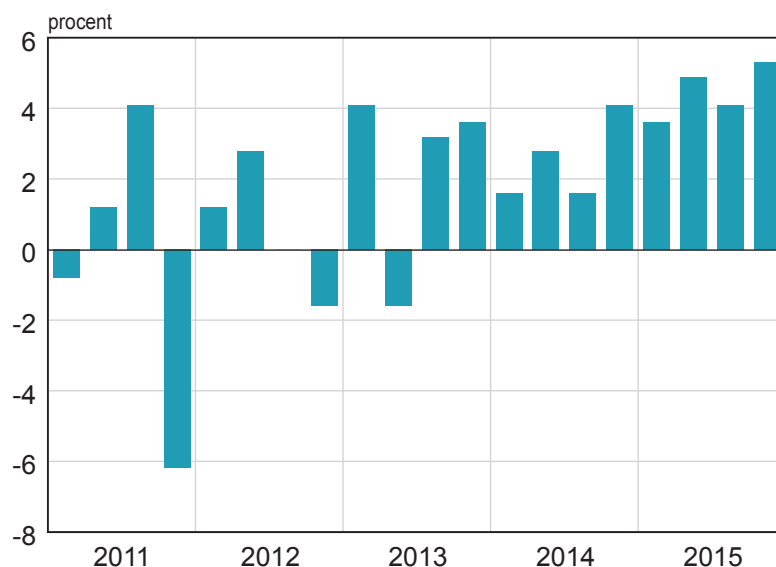
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Sverige går fortsatt starkt

Bruttonationalprodukten, BNP, kvartal

Förändring från föregående kvartal, säsongrensat uppräknat till årstakt

- Uppsving för tjänsteproduktionen
Sid 11
- Högsta inflationstakten på flera år
Sid 15

I fokus:
**Förbättrat
läge på arbets-
marknaden**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Näringsliv.....	14
Industri.....	4	Priser.....	15
Utrikeshandel.....	7	Arbetsmarknad.....	17
Handel, konsumtion och tjänster.....	8	Finansmarknad.....	19
"I fokus".....	12	Internationell utblick.....	21
Byggmarknad.....	14	Svenska ekonomiska indikatorer.....	24

KONJUNKTURLÄGET

BNP-tillväxten stärktes ytterligare

De nyligen publicerade nationalräkenskaperna visade att Sveriges BNP under fjärde kvartalet i fjol ökade med 1,3 procent, jämfört med kvartalet innan och rensat från säsongvariationer. Det var den högsta ökningstakten för ett enskilt kvartal sedan fjärde kvartalet 2010. Andra och tredje kvartalets utveckling reviderades dessutom upp något vilket stärkte bilden av att Sveriges ekonomi går mycket bra. BNP-utvecklingen har varit god under en lång tid med stigande BNP tio kvartal i rad och med en ökningstakt mellan 0,9 och 1,3 procent de fem senaste kvartalen. Det är få länder i världen som kan matcha dessa siffror.

En av förklaringarna till den starka utvecklingen är att Sverige har en hög befolkningsökning vilket bidrar till att öka efterfrågan i ekonomin. Det drar upp hushållens konsumtion och bidrar till att öka den offentliga konsumtionen. Även Sveriges BNP-tillväxt per invånare är dock mycket god i ett internationellt perspektiv. Investeringskasten är hög där särskilt bostadsinvesteringarna drar upp. De låga räntorna i den svenska ekonomin gör att hushåll och företag kan låna billigt och håller samtidigt den svenska kronan lågt värderad. Den svaga kronan inverkar positivt på exporten men har en viss omvänd effekt på importen vilket bidrar till att lyfta den svenska BNP-tillväxten ytterligare.

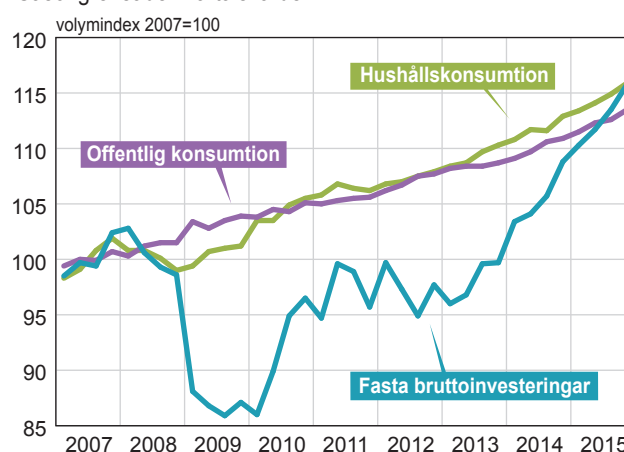
Exporten gav draghjälp

I stort sett alla delar av ekonomin gick bra under fjärde kvartalet men det som stack ut var utrikeshandeln. Tjänsteexporten fortsatte att gå starkt och nu visade även varuexporten upp en högre tillväxt vilket sammantaget lyfte den svenska exporten med närmare 3 procent jämfört med tredje kvartalet. Importen ökade med 2 procent vilket innebar ett positivt bidrag från nettoexporten, till skillnad från tredje kvartalet då utrikeshandeln drog ner BNP-utvecklingen.

Investeringskasterna har haft en uppåtgående trend i nästan tre år och fortsatte på den inslagna vägen även fjärde kvartalet 2015. Bostadsinvesteringarna, som varit drivande i investeringsuppgången, steg med närmare 4 procent jämfört med kvartalet innan och gav ett stort positivt bidrag. Ännu mer bidrog dock ökade investeringar i immateriella tillgångar, men en stor del av denna ökning får sannolikt betraktas som tillfällig och då importen av tjänster ökade i motsvarande utsträckning påverkades inte BNP av dessa transaktioner.

Fasta bruttoinvesteringar, hushållskonsumtion och offentlig konsumtion

Säsongrensade kvartalsvärden

Hög konsumtion av såväl hushåll som offentlig sektor

Hushållskonsumtionen fortsatte att växa under kvartalet och noterade en ökningstakt på 0,9 procent jämfört med föregående kvartal. En starkt bidragande faktor var inköp av nya bilar som ökade mycket. I övrigt var uppgången bred med ökad konsumtion av livsmedel, kläder och möbler. Minskade kostnader för boendet höll nere den totala konsumtionen något men gav samtidigt hushållen mer pengar över för annan konsumtion.

Den offentliga konsumtionen, det vill säga statens samt kommunernas och landstingens konsumtion, steg precis som hushållskonsumtionen med 0,9 procent fjärde kvartalet. Den främsta orsaken var den ökade invandringen under kvartalet. Exempelvis ökade boendeutgifterna för Migrationsverket till följd av ökningen av antalet asylsökande.

Industriproduktionen växte upp

Produktionen inom näringslivet steg med 1,4 procent jämfört med tredje kvartalet vilket var i stort sett samma ökningstakt som under de fyra föregående kvartalen. Industriproduktionen stegrades från en tillväxt på 0,9 procent tredje kvartalet till 1,6 procent fjärde kvartalet. Tjänsteproduktionen växte i samma takt som kvartalet innan och steg med 1,2 procent medan byggproduktionen fortsatte växa i något högre takt än övriga näringslivet.

Utfallen i nationalräkenskaperna (NR) blev en aning starkare än vad de månatliga indikatorerna över industri- och tjänsteproduktion signalerat. Den främsta orsaken till detta är olika korrigeringar som görs i NR på grund av definitionsskillnader samt kompletterande information för

exempelvis användningen i ekonomin som finns tillgänglig vid NR-beräkningen.

Högsta tillväxten sedan 2010

Sveriges BNP växte preliminärt med 4,1 procent helåret 2015. Det är den högsta tillväxten sedan 2010 då den svenska ekonomin återhämtades efter det ras som orsakades av finanskrisen. Precis som 2014 var det de fasta bruttoinvesteringarna som uppvisade den högsta tillväxttakten. Det som utmärkte sig jämfört med året innan var ett uppsving för exporten samt en ökad tillväxt för den offentliga konsumtionen.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BNP	-5,2	6,0	2,7	-0,3	1,2	2,3	4,1
Hushållens kons	0,4	3,9	1,9	0,8	1,9	2,2	2,6
Offentlig konsumtion	2,3	1,3	0,8	1,1	1,3	1,3	2,5
Fast bruttoinvestering	-13,4	6,0	5,7	-0,2	0,6	7,5	7,3
Lagerinvesteringar ¹⁾	-1,6	2,1	0,5	-1,1	0,2	0,1	0,1
Export	-14,5	11,9	6,1	1,0	-0,8	3,5	5,9
Import	-14,1	12,8	7,3	0,5	-0,1	6,3	5,4

1) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden

Riksbanken sänkte räntan på nytt

För att förhindra en svensk kronförstärkning sänkte Riksbanken reporäntan i mitten av februari med ytterligare 15 punkter till -0,50 procent. Marknaden hade räknat med en sänkning men konsensusprognosen pekade mot en sänkning till -0,45 procent så beskedet var något mer duvaktigt än väntat. Riksbanken bedömer i sin senaste prognos att perioden med låg inflation blir längre än man tidigare räknat med och beslutade att sänka räntan för att visa att man tar inflationsmålet på allvar.

Den senaste tiden har flera centralbanker flaggat för en ännu mer expansiv penningpolitik och Riksbanken följer uttryckligen detta spår för att inte den svenska kronan ska stärkas. ECB har negativ inlåningsränta och har talat om ännu mer stimulanser framöver. I Japan har centralbanken sänkt till minusränta och även i USA är penningpolitiken fortsatt expansiv. Efter räntehöjningen strax före årsskiftet har den amerikanska ekonomin gått trögt vilket gör att Fed har skjutit fortsatta räntehöjningar på framtiden.

Inflationen ökade i januari

Inflationstakten tog ett rejält kliv upp i januari då öknings-takten av KPI steg från 0,1 procent till 0,8 procent vilket var den högsta inflationstakten sedan mitten av 2012. Även den underliggande inflationen enligt KPIF steg rejält och landade på 1,6 procent, där får man backa till sommaren 2011 för att hitta en högre inflationstakt. Den främsta orsaken till uppgången i inflationstakten var att den säsongsnormala prisnedgången mellan december och januari var betydligt mindre i år än normalt. Det var inte någon enskild varugrupp som stod för uppgången utan prisökningen får betraktas som bred.

Liten dämpning men fortsatt starka konjunkturindikatorer

Efter den kraftiga uppgången i januari sjönk barometerindikatorn i konjunkturbarometern tillbaka något i februari. Fortfarande är dock läget starkare eller mycket starkare än normalt i samtliga näringslivets huvudbranscher. Inte oväntat föll indikatorn för tillverkningsindustrin ett antal enheter efter förra månadens "all time high" sedan exempelvis lageromdömet försvagats en del. Detaljhandelns konfidensindikator föll dock ännu mer men nedgången begränsades till specialiserad butikshandel där försäljningen inte verkar ha nått upp till förväntningarna. Hushållen utgör fortfarande ett dystert inslag i barometern där den pessimistiska synen på Sveriges ekonomi dämpar indikatorn. Hushållens syn på den egna ekonomin steg däremot till den högsta nivån på åtta år.

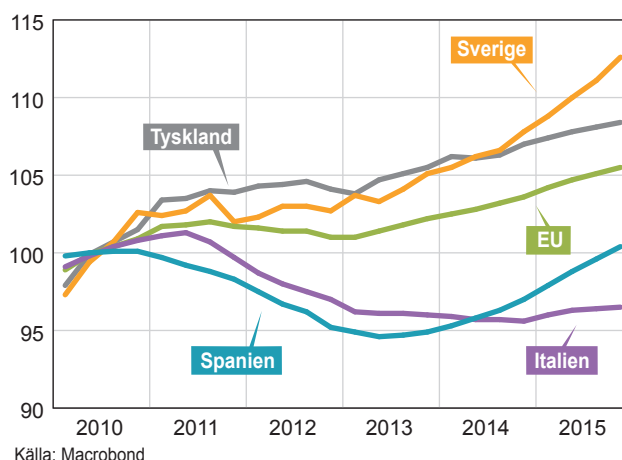
Att hushållen har en svag syn på den svenska ekonomin kan tyckas anmärkningsvärt med tanke på att statistiken visar att det går riktigt bra för Sverige. Inte minst visar den senaste BNP-siffran detta. Möjliga förklaringar kan dock vara att det funnits en osäkerhet politiskt både i Sverige och i Europa samt att mycket turbulens med flyktingkris och terrorhot gett en ökad osäkerhet överlag. Läget på bostadsmarknaden med ökad bostadsbrist samt skyhöga bostadspriser som inneburit ökad skuldsättning för hushållen kan också ha påverkat synen negativt.

Måttlig tillväxt i Europa

Den senaste statistiken visar att de övriga europeiska länderna ligger en bra bit efter Sveriges BNP-tillväxt. Fjärde kvartalet hade EU-länderna totalt sett en tillväxt på 0,3 procent jämfört med kvartalet innan och 1,8 procent jämfört med motsvarande kvartal året innan. Det var inga stora skillnader mot årets tidigare kvartal, tillväxten fortsätter att vara relativt måttlig i de flesta större länderna. I Spanien fortsatte återhämtningen med en kvartalstillväxt på 0,8 procent medan såväl Frankrikes som Italiens tillväxt låg under EU-snittet.

BNP-tillväxt

Säsongrensade värden, volymindex 2010=100

Källa: Macrobond

Den tyska ekonomin växte fjärde kvartalet med 0,3 procent vilket var samma ökningstakt som tredje kvartalet, de två kvartalen dessförinnan var tillväxten endast tiondel starkare. Det var särskilt den inhemska ekonomin som bidrog positivt och en ökad offentlig konsumtion stod för en betydande del, troligtvis kopplad till det massiva flyktingmottagandet under kvartalet. Nettoexporten bidrog negativt sedan tysk export minskat mer än importen.

Ifo-index, som mäter stämningläget i det tyska näringslivet, sjönk något i februari men ligger fortfarande över normalläge även om februarinoteringen var den lägsta sedan slutet av 2014. Det finns dock stora möjligheter för ett lyft framöver då arbetsmarknaden fortsätter att vara stark och med en expansiv penningpolitik från ECB och svag euro borde den tyska exportindustrin gynnas.

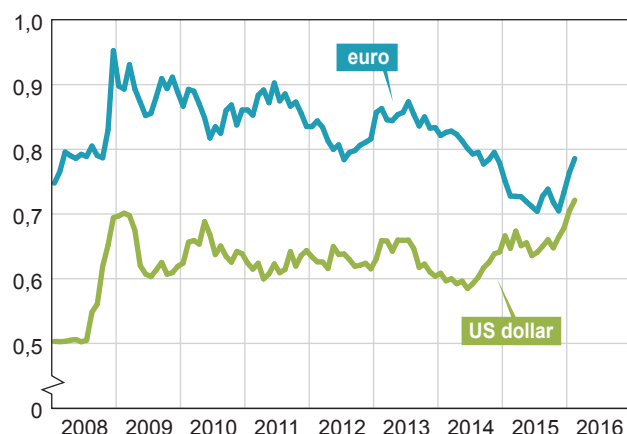
Svensk oro för Brexit

Ett nytt avtal mellan Storbritannien och EU har förhandlats fram. Frågan är nu hur de brittiska väljarna ställer sig till detta avtal. I sommar kommer det att avgöras genom folkomröstning om britterna väljer att stanna i EU eller om det blir ett utträde, i folkmun kallat Brexit. Storbritannien är den näst största ekonomin i EU och är samtidigt den överlägset största EU-ekonomin som står utanför euro-samarbetet. För Sverige är det en viktig allierad i många frågor och det uttrycks en allt större oro från svenskt håll, både från politiker och från näringslivet, för ett brittiskt utträde. Inte minst för att frihandeln och den fria rörligheten av arbetskraft minskar vilket riskerar att drabba Sveriges ekonomi och i synnerhet exportbolagen.

Det brittiska pundet har försvagats kraftigt av den senaste tidens ökade osäkerhet. I slutet av februari var kursen den svagaste mot dollarn på sju år. Mot euron har inte pundet varit svagare sedan slutet av 2014. Aktiemarknaden har däremot stått emot osäkerheten hyfsat och Londonbörsen gick upp något mot slutet av månaden.

Valutakurser

Brittiska pund mot euro och dollar

Källa: Macrobond

Dämpat fjärde kvartal i USA

Den amerikanska ekonomin noterar precis som EU en relativt måttlig tillväxttakt. Sedan förra månaden har den preliminära BNP-siffran för fjärde kvartalet justerats upp

något men revideringen innebar endast en marginell ökning från 0,7 till 1,0 procent uppräknat till årstakt. Det motsvarar en uppgång på knappt 0,3 procent i kvartalstakt vilket innebär att den amerikanska ekonomin växte i samma takt som EU under fjärde kvartalet. Den stora nedgången för exporten till följd av den starka dollarn dämpar utvecklingen, i synnerhet för industrin. Den inhemska ekonomin går bättre men investeringarna minskade och konsumtionen hade en lägre tillväxt än de två föregående kvartalen. Under 2015 var det endast andra kvartalet som BNP växte mer än 0,5 procent i kvartalstakt och tillväxten för helåret stannade på 2,4 procent, vilket var samma BNP-tillväxt som 2014.

Japan fortsätter att gå svagt

Den japanska ekonomin krympte fjärde kvartalet med 0,4 procent säsongrensad och jämfört med kvartalet innan. Det var fjärde gången under de sju senaste kvartalen som Japan hade negativ tillväxt och det är tydligt att landet har fortsatt stora bekymmer. Framförallt rör det sig om strukturella problem med en åldrande befolkning och en krympande arbetskraft. De massiva stimulanser som lanserades under beteckningen Abenomics har inte gett önskat resultat. En djupare analys av landets ekonomiska stagnation finns i månadens internationella artikel på sidan 23.

INDUSTRI

Orderingången har under hösten präglats av kraftiga svängningar. Det är exportorderingången som har varierat medan efterfrågan från hemmamarknaden varit desto stabilare. I september noterades en kraftig uppgång på exportmarknaden som följdes av en lika omfattande nedgång i oktober. I november var det åter en stark utveckling, som följdes av en tillbakagång i december, då orderingången från exportmarknaden minskade med 17 procent jämfört med månaden innan. Hemmamarknaden var svagt uppåt och totalt sjönk orderingången med 9 procent.

Produktionen inom industrin har också haft en ojämn utveckling de senaste månaderna, även om svängningarna varit betydligt mindre än för orderingången. Efter en uppgång i november sjönk industriproduktionsindex (IPI) i december med 2,9 procent. Sett över tre månader var produktionen något högre fjärde kvartalet än kvartalet innan.

I Konjunkturbarometern kan man få en uppfattning om företagens utveckling ett par månader innan utfallsstatistiken finns tillgänglig. Tillverkningsindustrins konfidensindikator har legat på en mycket hög nivå sedan i höstas och i januari noterades den högsta nivån sedan tidsseriens start. I februari föll industrins indikator tillbaka något, men den ligger fortsatt på en historiskt hög nivå och indikerar att industrikonjunkturen är starkare än normalt.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: december 2015

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

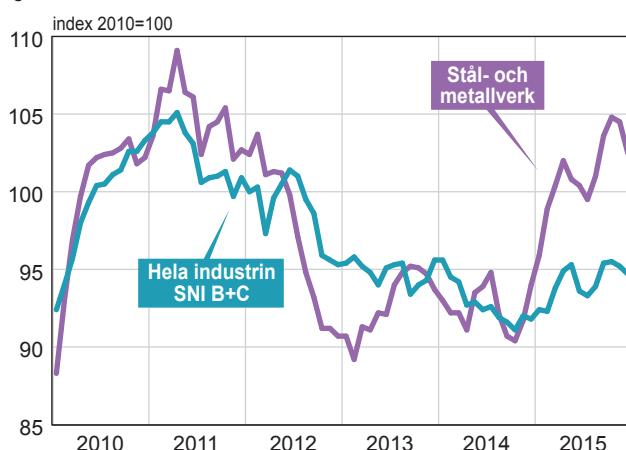
David Lööv

Negativ månadsutveckling men positivt 2015

Den svenska industriproduktionen avslutade 2015 med att i december visa negativ utveckling på månadsbasis men positiv utveckling på årsbasis. Jämfört med november minskade produktionen med 2,9 procent i säsongsrensade tal, vilket var den näst svagaste månadsutvecklingen under 2015. Nivåmässigt var dock inte december speciellt lågt för året utan ligger strax under medelnivån. Att nedgången i månadsutvecklingen blev så stor förklaras mycket av att jämförelsemånaden november var den starkaste för hela året. Ser man till årsutvecklingen så var den svagt positiv på 0,3 procent i kalenderkorrigerade tal. Det positiva årsutvecklingen visar också att december 2015 inte var uppseendeväckande låg trots den negativa månadsutvecklingen.

Industriproduktionsindex

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Blandad utveckling bland delbranscherna

Som så ofta var månadsutvecklingen bland branscherna jämnt fördelad mellan de med positiv utveckling och de med negativ utveckling. Liksom många gånger förr så var det en eller ett par branscher som var förklaring till den totala industrins utveckling. I december var det framförallt elektronikvaruindustrins nedgång på 27 procent som fick effekt på den totala industrins utveckling. Siffrorna bör dock tolkas med viss försiktighet. Den dramatiska nedgången förklaras framförallt av säsongsrensningen som förstärker nedgången då branschen tidigare brukar ha starkare utveckling i december. Ser man däremot till den okorrigerade serien så var utvecklingen från november till december mycket mindre dramatisk och den okorrigerade indexnivån var den tredje högsta för branschen. Det illustrerar varför det alltid är bra att inte bara se till den säsongsrensade serien utan även den okorrigerade för att få en bredare uppfattning om vad som driver utvecklingarna och även vilka branscher som har ett tydligt säsongmönster som kan få effekt.

Förutom elektronikvaruindustrin så backade även stål- och metallverk och motorfordonsindustrin i december. För båda branscherna var det andra månaden i följd av nedgång efter en tidigare längre period av positiv utveckling. Trots de negativa månadsutvecklingarna så ligger produktionen fortfarande högt för de båda branscherna. För stål- och metallverk får man gå tillbaka till maj 2012 för att hitta en högre säsongsrensad nivå utanför 2015 och för motorfordonsindustrin får man gå tillbaka ända till mars 2011 för en högre nivå utanför 2015. De båda branschernas trendskattning har också visat positiv utveckling trots de senaste nedgångarna vilket även det visar att branscherna går starkt.

Den motsatta bilden visar livsmedelsindustrin upp vars månadsutveckling i december var positiv efter tre månader i följd av nedgångar. Nivåmässigt är dock produktionen i branschen låg trots uppgången i december, och trenden har under lång tid varit negativ för aggregatet. Starkast utveckling i december visade industrin för icke-metalliska mineraliska produkter med en uppgång på 4,0 procent. Det är också den bransch som med fem månader i följd har längst period av positiv utveckling.

Industriproduktion

Förändring i procent

	dec 15/ nov 15	okt-dec 15/ jul-sep 15	dec 15/ dec 14	jan-dec 15/ jan-dec 14
Hela industrin	-3	1	0	2
Trävaruindustri, ej möbler	-2	3	12	11
Massa och papper	0	-2	-3	3
Grafisk industri	-1	-5	-5	-3
Kemisk industri o läkem.	0	-4	-11	-7
Stål- och metallverk	-1	3	10	10
Metallvaruindustri	-3	-3	-3	-4
Elektronikindustri	-27	6	-6	9
Maskinindustri	-2	0	2	1
Industri för motorfordon	-3	10	26	11

Större produktion 2015 än 2014

Som väntat summerades 2015 till ett starkare år för den svenska industriproduktionen än 2014. Den ackumulerade årsproduktionen var 1,6 procent större i kalenderkorrigerade tal. Den positiva utvecklingen under 2015 var bred och bland industrins fem huvudgrupper var det den förädlingsvärdestunga investeringsvaruindustrin som utvecklades starkast. Den positiva utvecklingen i huvudgruppen förklaras framförallt av motorfordonsindustrin som haft ett väldigt starkt 2015 med en produktionsnivå som i slutet av 2015 var den högsta sedan finanskrisens utbrott 2008. Starkast utveckling har dock trävaruindustrin haft vars produktion var 11 procent högre under 2015 i kalenderkorrigerade tal. Även stål- och metallverk och elektronikvaruindustrin är två branscher vars positiva utvecklingar sticker ut.

Bland huvudgrupperna var det endast industrin för icke varaktiga produkter som redovisade ett sämre 2015 än 2014. Den nedgången förklaras av livsmedelsindustrin och läkemedelsindustrin som är två av få branscher som med nedgångar på 8 respektive 7 procent haft ett svagare 2015

än 2014. Aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustrin var med sin nedgång och höga förädlingsvärde en stor förklaring till att den totala industrins utveckling inte blev starkare då de flesta branscher haft en högre produktion än föregående år.

Industrins ordergång

Senaste uppgift: december 2015

Källa: SCB:s ordergång och omsättningsstatistik

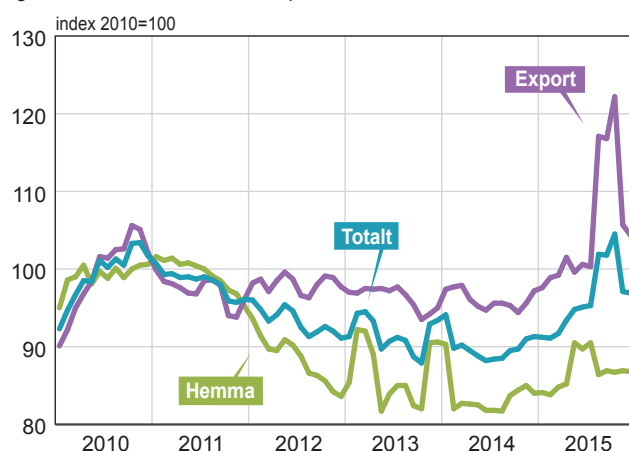
Jenny Strandell

Ordergången lägre i december

Ordergången har varierat mycket mellan månaderna under hösten och vintern och decemberstatistiken avslutade året med en relativt stor nedgång på månadsbasis. Jämfört med november var nya order till industrin 9 procent lägre i december, i säsongrensade tal. Nedgången följde dock på en uppgång i november av samma storleksklass, varför nedgången inte var oväntad. Trots den svaga månadsutvecklingen var december stark på årsbasis. December 2015 var starkare än motsvarande månad 2014 och ordergången ökade med 1,4 procent på årsbasis, i kalenderkorrigerade tal. Däremot står sig fortfarande december 2013 som den starkaste decembermånaden för industrins ordergång på denna sida om finanskrisen.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Det var exportmarknaden som bjöd på störst variation under slutet av året och i december minskade nya order från utlandet med 17 procent. Detta efter att ha ökat med 16 procent i november, båda utvecklingstalen korrigerade med hänsyn till säsongmönster. Som kontrast till det låga utvecklingen på hemmamarknaden i princip still. Majoriteten av industrins branscher hade en positiv utveckling i december men det räckte inte för att kompensera för de tapp som elektronikvaruindustrin, motorfordonsindustrin och annan transportmedelsindustri redovisade i december. Samtliga av dessa tre branscher redovisade höga ordervolymer i november, och det är i ljuset av det som utvecklingen i december ska tolkas.

Fjärde kvartalet svagare än tredje

Ordergången var betydligt lägre under det fjärde kvartalet 2015 jämfört med det tredje kvartalet 2015, i säsongrensade tal. Det var den exceptionella ordergången i september, där utlandet lagt rekordorder till annan transportmedelsindustri, som låg bakom utvecklingen på -5 procent. Tittar man på respektive bransch ser man en mer positiv bild av kvartalsutvecklingen där knappt hälften redovisar en ökad ordergång. Starkast vid jämförelsen mellan kvartalen gick de ofta nämnda branscherna elektronikvaruindustrin och motorfordonsindustrin. Jämför man istället det fjärde kvartalet 2015 med motsvarande kvartal 2014 får man även då en annan och mer positiv bild av ordergången. Det avslutande kvartalet innebar en större ordergång för en majoritet av branscherna jämfört med det avslutande kvartalet i fjol, då i kalenderkorrigerade tal.

Ordergång och omsättning

Förändring i procent

	dec 15/ nov 15	okt-dec 15/ jul-sep 15	dec 15/ dec 14
Ordergång			
Hemmamarknad	0	1	4
Exportmarknad	-17	-10	-1
Totalt	-9	-5	1
Omsättning			
Hemmamarknad	-1	0	2
Exportmarknad	-3	-1	0
Totalt	-2	0	1

2015 var ett starkt år

Under helåret 2015 steg den totala ordergången med hela 8 procent jämfört med 2014, i kalenderkorrigerade tal. Svenska kunder la order som motsvarade en ökning med 5 procent jämfört med året innan. Ännu mer hände på exportmarknaden där ökningen var på närmare 10 procent. Av de 17 branscher och aggregat som publiceras har 13 bokfört större ordervolymer under året medan 4 istället visat mindre order. Allra starkast utveckling noterade branschen annan transportmedelsindustri, en bransch som varit mycket aktuell under året på grund av sin stora variation mellan månaderna. Totalt över året har branschen dubblat sin ordergång. Andra branscher i toppen var elektronikvaruindustrin och motorfordonsindustrin, som ökade med 32 respektive 25 procent jämfört med 2014. Ytterligare 5 branscher har under 2015 mottagit omkring 10 procent mer i order, dessa var bland annat industrin för elapparatur, övrig tillverkningsindustri, trävaruindustrin samt textilindustrin. Året slutade däremot svagare för livsmedelindustrin, som trots ökad order från utlandet visar på negativ utveckling då hemmamarknaden istället backat. Även gruv- och mineralutvinningsindustrin redovisar negativa siffror för året, något som bland annat beror på stora fall för världsmarknadspriset på järnmalm.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: fjärde kvartalet 2015

Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

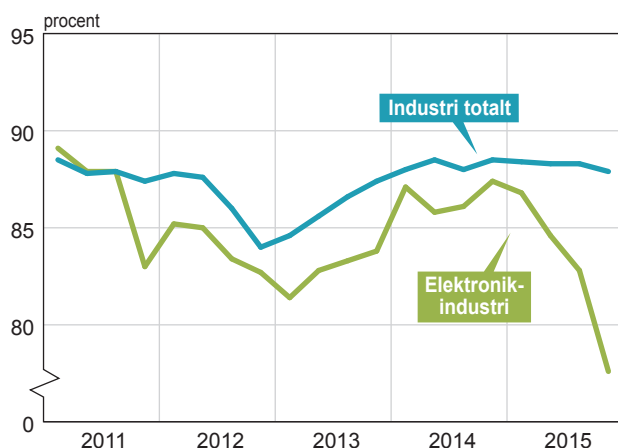
Minskat kapacitetsutnyttjande i industrin

Industrins kapacitetsutnyttjande minskade med 0,4 procentenheter under det fjärde kvartalet 2015 jämfört med det tredje kvartalet 2015, i säsongrensade tal.

Minskningen av kapacitetsutnyttjandet i industrin innebar att utnyttjandegraden sjönk till 87,9 procent, i säsongrensade tal. Svagast utveckling bland delbranscherna visade elektronikvaruindustrin.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Säsongrensade kvartalsvärden

På årsbasis minskade kapacitetsutnyttjandet med 0,5 procentenheter jämfört med det fjärde kvartalet 2014 och redovisade en utnyttjandegrad på 87,8 procent, i kalenderkorrigerade tal.

Uppgifterna för fjärde kvartalet är preliminära. Sedan föregående publicering har förändringen i kapacitetsutnyttjandet i tredje kvartalet 2015 jämfört med andra kvartalet 2015 reviderats upp med 1,0 procentenheter till en stillastående utveckling. Förändringen i kapacitetsutnyttjande i tredje kvartalet 2015 jämfört med motsvarande kvartal föregående år har reviderats upp med 1,4 procentenheter till en uppgång på 0,3 procentenheter.

Industrins lager

Senaste uppgift: fjärde kvartalet 2015

Källa: SCB:s lagerstatistik

Industrins lager minskade

Industrins totala lager minskade med 4,5 miljarder kronor under fjärde kvartalet, vilket motsvarar 1,6 procent i volym.

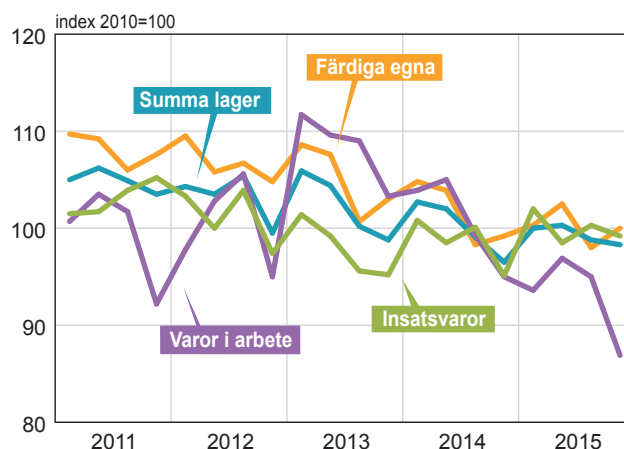
Lagernivån för insatsprodukter i totala industrin minskade med 1,2 miljarder kronor, medan lagernivån för färdiga varor och produkter i arbete minskade med 3,3 miljarder kronor.

Inom tillverkningsindustrin var utvecklingen i totala lager negativ för en dryg majoritet av delbranscherna. Läkemedelsindustrin var den delbransch där lagren mins-

kade mest med drygt 1,9 miljarder kronor. Störst ökning hade trävaruindustrin med en uppgång på knappt 1,9 miljarder kronor.

Industrins lager

Kvartalsuppgifter. Volym

UTRIKESHANDEL

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr 2015 jan-dec	Värde mkr 2014 jan-dec	Andel %	Förändr 15/14 %
Europa	862 954	832 341	73,1	4
EU-länder	691 124	658 730	58,5	5
Övriga Europa	171 830	173 611	14,5	-1
Afrika	31 547	32 679	2,7	-3
Amerika	124 726	108 916	10,6	15
Nordamerika	100 489	84 615	8,5	19
Central- och Sydamerika	24 237	24 300	2,1	0
Asien	145 505	135 235	12,3	8
Mellanöstern	31 244	31 780	2,6	-2
Övriga länder i Asien	114 261	103 455	9,7	10
Oceanien och övriga områden	16 510	17 795	1,4	-7
Totalt	1 181 242	1 126 965	100,0	5

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr 2015 jan-dec	Värde mkr 2014 jan-dec	Andel %	Förändr 15/14 %
Europa	976 549	936 471	83,9	4
EU-länder	820 264	770 495	70,5	6
Övriga Europa	156 286	165 976	13,4	-6
Afrika	10 918	16 131	0,9	-32
Amerika	49 386	45 461	4,2	9
Nordamerika	35 161	30 916	3,0	14
Central- och Sydamerika	14 225	14 545	1,2	-2
Asien	124 425	110 401	10,7	13
Mellanöstern	4 413	4 806	0,4	-8
Övriga länder i Asien	120 012	105 595	10,3	14
Oceanien och övriga områden	2 581	2 501	0,2	3
Totalt	1 163 859	1 110 965	100,0	5

Nationalräkenskaperna för fjärde kvartalet visade att exporten växte upp och växte i en klart högre takt än tidigare under året. Medan det främst varit tjänsteexporten som dragit de senaste åren så har nu även varuexporten kommit igång och växte med 2,5 procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Tjänsteexporten fortsatte dessutom att stärkas och växte med hela 3,5 procent. Importen ökade också men inte i lika hög takt som exporten vilket gjorde att utrikeshandeln lämnade ett betydande bidrag till BNP-tillväxten. Jämfört med fjärde kvartalet 2014 ökade exporten totalt sett med 7,7 procent vilket var den högsta tillväxttakten sedan första kvartalet 2011.

Första kvartalets utfall för exportchefsindex indikerar att det har fortsatt att gå bra för svensk export även efter årsskiftet. Efter fjärde kvartalets nedgång så studsade index nu upp och det berodde främst på att nuläget förbättrades för storföretagen. Även det framåtblickande delindexet steg och båda delindexen ligger över sina historiska genomsnitt. Noterbart är att framtidsutsikterna för efterfrågan från Västeuropa stärktes markant och nådde den högsta nivån sedan första kvartalet 2011.

Handelsnetto

Senaste uppgift: januari 2016

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

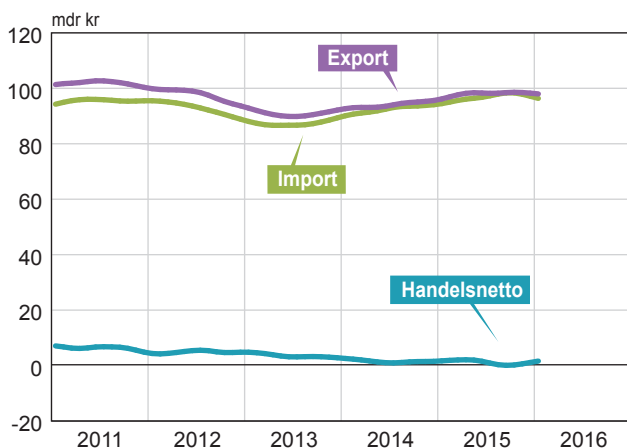
Handelsnettot 1,6 miljarder kronor i januari

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 1,6 miljarder kronor under januari 2016 enligt preliminära beräkningar. För januari 2015 var överskottet 2,3 miljarder kronor.

Varuexportens värde under januari uppgick till 87,5 miljarder kronor och varuimportens till 85,9 miljarder. Varuexporten har därmed minskat i värde med 3 procent medan varuimporten minskat med 2 procent jämfört med januari 2015. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 8,7 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 7,1 miljarder.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.
Miljarder kronor

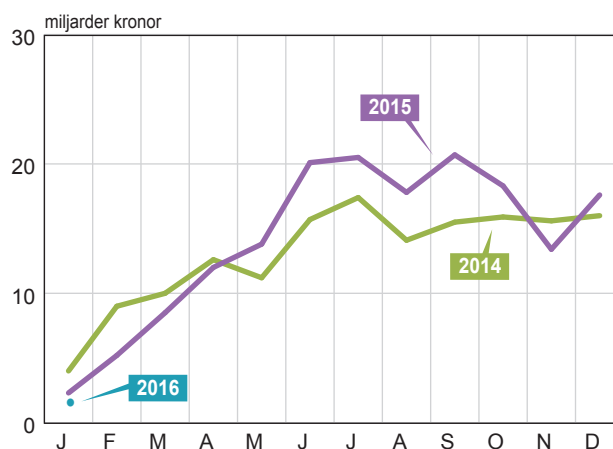
Antalet vardagar i januari var en mindre jämfört med januari 2015. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnet-

tot ett överskott på 1,6 miljarder kronor för januari 2016 och 1,1 miljarder för december 2015. För november 2015 var motsvarande värde 0,6 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Under den senaste tremånadersperioden jämfört med motsvarande period ett år tidigare har värdet av varuexporten ökat med 3 procent, medan varuimportens värde har ökat med 4 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 286,0 miljarder kronor och varuimportvärdet till 285,1 miljarder. Handelsnettot för november 2015–januari 2016 gav därmed ett överskott på 0,9 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 2,4 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: januari 2016

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Försäljningen ökar på nytt

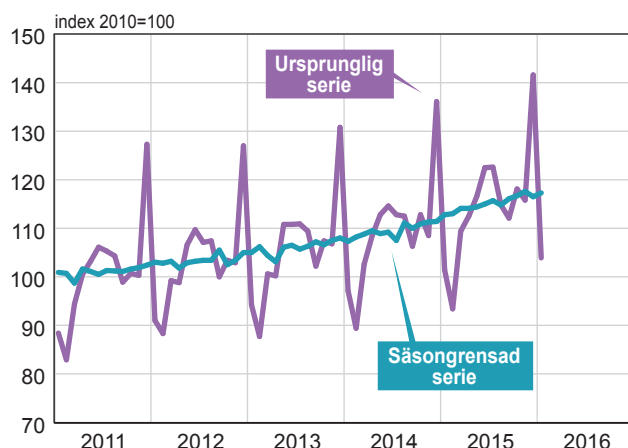
Försäljningen backade visserligen i december, men överlag var 2015 ett väldigt gynnsamt år för detaljhandeln. Ökad försäljning noterades för tio av årets tolv månader och trendkurvan rörde sig ständigt uppåt. 2016 har börjat lovande då handeln steg med 0,7 procent i januari, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Även sett över tre månader ökade försäljningen. Den senaste perioden, november till januari, steg detaljhandeln med 1,1 procent, vilket är i linje med den genomsnittliga tremånadersutvecklingen för andra hälften av förra året. Det är en hyfsad ökningstakt, men tillväxten har ändå saktat in från första halvåret, då tremånadersutvecklingen uppgick till cirka 1,5 procent i snitt.

Försäljningen inom dagligvaruhandeln har under en tid långsamt rört sig uppåt och i januari kom ytterligare en liten ökning, då den steg med 0,1 procent, säsongrensat

och jämfört med i december. Sällanköpshandeln som haft en betydligt snabbare tillväxt än dagligvaruhandeln de senaste åren, men som backade i december, fick en bra start på det nya året och ökade försäljningen med 1,7 procent.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

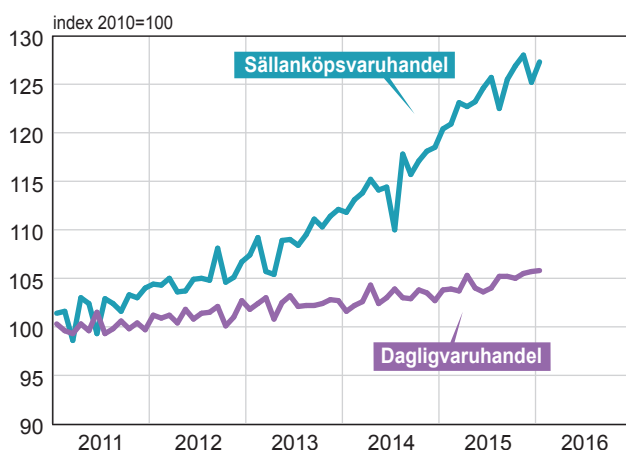

Stabil ökning i årstakt

Försäljningen i den totala detaljhandeln var 4 procent högre i januari än samma månad året innan, kalenderkorrigerat och mätt i fasta priser. Det är en bit under den genomsnittliga tillväxten i årstakt förra året. Inom sällanköpshandeln steg försäljningen med 5,6 procent jämfört med januari i fjol. Trots den relativt höga tillväxten är det lägre än den genomsnittliga utvecklingen för 2015, då sällanköpshandeln växte kraftigt. Tillväxten i dagligvaruhandeln var desto mer beskedlig och uppgick till 1,9 procent, vilket ändå är högre än genomsnittsutvecklingen förra året.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Efter en svag försäljning i december ökade sport- och fritidshandeln rejält i januari, vilket skulle kunna bero på att det kalla vädret som passar vintersport, infann sig då. Järn- och bygghandeln var den bransch som hade den starkaste tillväxten förra året och inledde även 2016 med en kraftig ökning. Guldsmedshandeln hade en relativt svag utveckling förra året, men avslutade året starkt och inledde också det nya året med en stabil ökning. Även den största branschen inom sällanköpshandeln, klädhandeln,

visade en stadig ökning i januari. Färghandeln gick däremot kraftgång och minskade försäljningen rejält. En annan bransch som också hade det tufft i januari var handeln med heminredning som även den backade jämfört med samma månad i fjol.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jan 2016
Dagligvaruhandel	1,9
därav:	
Detaljhandel, mest livsmedel	1,8
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	2,2
Sällanköpshandel	5,6
därav:	
Klädhandel	5,5
Skohandel	-2,1
Möbelhandel	2,9
Elektronikhandel	7,2
Järn- och bygghandel	8,9
Färghandel	-11,7
Bokhandel	..
Guldsmedshandel	7,4
Sport- o fritidshandel	15,1
Postorderhandel	8,0
Totalt detaljhandel	4,0

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: december 2015

Källa: SCB:s hushållskonsumtionsindikator

Tobias Fagerberg

Hushållskonsumtionen minskade i december

Hushållskonsumtionen minskade med 1,0 procent i december, säsongrensad och jämfört med månaden innan. Trenden för hushållskonsumtionen är trots det fortsatt positiv. Mellan november och december visade trendskattningen en månatlig uppgång på 0,1 procent. Utvecklingen är även positiv sett ur ett tremånadersperspektiv. Under fjärde kvartalet steg hushållskonsumtionen med 0,4 procent, korrigerat för säsongvariationer och jämfört med närmast föregående kvartal.

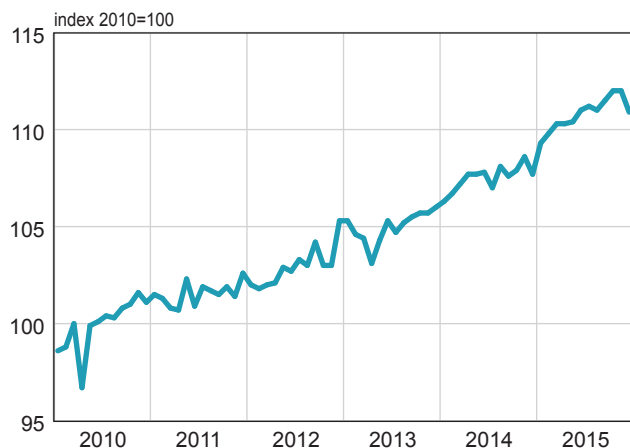
Stark utveckling för konsumtion av varaktiga varor

I december var den kalenderkorrigerade konsumtionsvolymen 2,6 procent högre än motsvarande månad året innan. Det var framförallt den varaktiga varuhandeln som ökade med en uppgång på 7,5 procent, men även den icke varaktiga varuhandeln ökade under motsvarande period.

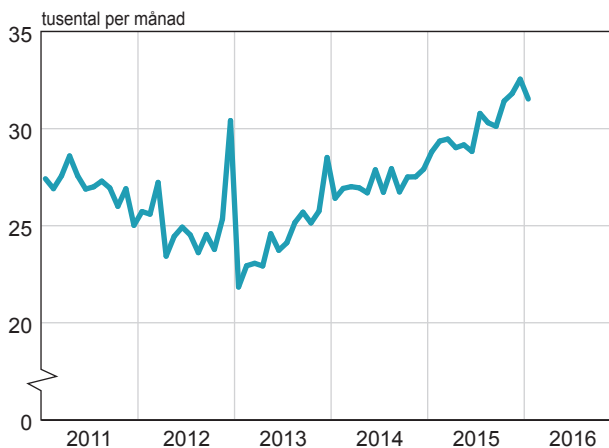
I december var det gruppen post- och telekommunikationer som hade den högsta tillväxten med en uppgång på 19 procent jämfört med december 2014. Möbler, inredningsartiklar och hushållsutrustning gick också bra och gav ett starkt bidrag till uppgången i konsumtionen.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Konsumtionen ökade drygt 3 procent under 2015

Under 2015 har hushållskonsumtionen utvecklats väl och konsumtionsvolymen har ökat med 3,1 procent jämfört med 2014.

Gruppen post och telekommunikationer har den högsta tillväxten med en uppgång på 9,2 procent. Även möbler, inredningsartiklar, hushållsutrustning och förbrukningsvaror har utvecklats starkt med en uppgång på 7,1 procent under 2015.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	dec 2015	jan–dec 2015
Detaljhandel, mest livsmedel	2,5	1,7
Beklädnadshandel	2,8	4,6
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	–0,6	1,3
Möbler, inredning m.m.	5,1	7,1
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	4,5	3,5
Post- och telekommunikation	19,0	9,2
Rekreation och kultur	3,3	5,2
Hotell och restaurang	2,7	3,4
Övriga varor och tjänster	1,7	4,4
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	2,6	3,1

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: januari 2016*

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Personbilsregistreringarna minskade

Efter ett mycket starkt 2015, där personbilsregistreringarna steg med 11,7 procent på helårsbasis, minskade nyregistreringarna under januari med 3,1 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Nedgången bör dock ses i relation till de relativt starka uppgångarna under de föregående tre månaderna och nyregistreringarna i januari var 4,7 procent fler än vid utgången av tredje kvartalet.

Sett ur ett lite längre perspektiv ser utvecklingen fortfarande stark ut. Under perioden november–januari steg nyregistreringarna med 4,4 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Det var sjunde månaden i rad med uppgång vilket indikerar en stabil underliggande tillväxt på personbilsmarknaden.

Under januari nyregistrerades 22 383 personbilar och uppgången stannade därmed på 5,1 procent jämfört med motsvarande månad året innan. Tillväxten på årsbasis under januari var visserligen något svarare än under hösten 2015, vilket är en effekt av både den lite mer dämpade utvecklingen under januari i kombination med en relativt stark jämförelsemånad.

Slagig utveckling för lastbilsregistreringarna

Utvecklingen för nyregistreringarna av lastbilar var mycket slagig under 2015, men den underliggande trenden har indikerat en svagt positiv utveckling under året. De kraftiga variationerna höll i sig även i januari då lastbilsregistreringarna steg med hela 6,9 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. En motsvarande minskning på 6,6 procent i december måste dock beaktas och den underliggande trenduppgången på 0,5 procent från december till januari ger i nuläget en bättre vägledning om utvecklingen på lastbilsmarknaden.

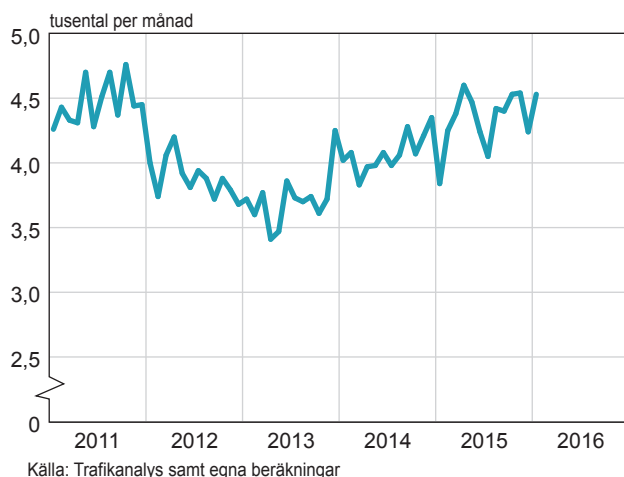
Sett ur ett tremånadersperspektiv har utvecklingen för lastbilsregistreringarna dämpats och för perioden november–januari minskade nyregistreringarna med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

På grund av de kraftiga månadsvariationerna kan enstaka månadsjämförelser påverkas kraftigt och uppgången på 13,5 i årstakt under januari måste ställas i relation en mycket svag jämförelsemånad. Tillväxten har dock varit relativt god under helåret 2015 då lastbilsregistreringarna steg med 7,5 procent jämfört med 2014.

* På grund av senarelagd publicering redovisas februariisiffrorna först i kommande nummer av SCB-Indikatorer.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: december 2015

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

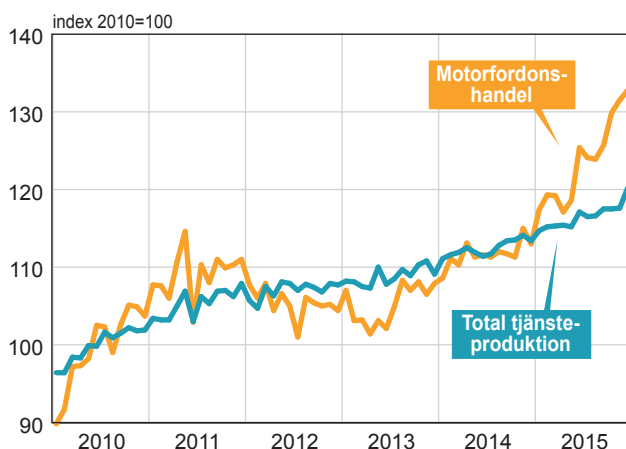
Uppsving för tjänsteproduktionen

Produktionen av tjänster steg markant i december efter två månader i rad med närmast stillastående utveckling. Jämfört med november steg tjänsteproduktionen med 2,2 procent, säsongrensat. En starkt bidragande orsak var en kraftig uppgång på drygt 12 procent för telekommunikationsbranschen.

Uppgångar i december noterades även för hotell- och restaurangbranschen, motorfordonshandeln samt branschen kultur, nöje och fritid. Den sistnämnda branschen är dock svåranalyserad med stora uppgångar som varvats med nedgångar de senaste månaderna. Företagstjänster, som steg rejält i november efter ett ras i oktober, backade med måttliga 0,5 procent i december.

Tjänsteproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden

Sammantaget så skiftade bilden från tecken på inbromsning till att nu visa ett mer positivt läge. Tjänsteproduktionsindex har på sistone svängt en del på månadsbasis

men den underliggande trenden pekar på en fortsatt stabil uppgång för tjänstebranscherna.

Stadig ökning fjärde kvartalet

Lyftet i december innebar även att tremånadersjämförelsen tog ett skutt uppåt. Tjänsteproduktionen ökade fjärde kvartalet med 1,3 procent jämfört med föregående kvartal. En uppgång med 4 procent för telekommunikation hjälpte till att dra upp men motorfordonshandeln noterade ett ännu starkare kvartal, med en ökning på knappt 6 procent.

Företagstjänster backade med drygt 2 procent på kvartalsbasis vilket orsakades av den kraftiga nedgången i oktober. Även datakonsulterna samt utbildningsväsendet producerade en lägre tjänstevolym än kvartalet innan. Fjärde kvartalet blev till slut det starkaste kvartalet under 2015, de övriga kvartalen noterade uppgångar på mellan 0,7 och 1,2 procent.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	dec 2015	jan-dec 2015
Motorhandel	17,4	10,9
Partihandel	2,9	2,7
Detaljhandel	4,4	5,5
Transport och magasinering	3,9	0,0
Hotell och restaurang	4,2	3,3
Telekommunikation	15,5	6,9
Datakonsultverksamhet o.d.	1,7	6,0
Företagstjänster	4,6	5,5
Kultur, nöje och fritid	9,4	6,9
Total tjänstesektor	6,0	3,7

Starkaste årstillväxten på fyra och ett halvt år

Jämfört med december 2014 ökade tjänsteproduktionen med hela 6,0 procent, kalenderkorrigerat. Det var den starkaste tillväxten i årstakt sedan maj 2011. Motorhandeln steg med hela 17 procent medan telekommunikation ökade med närmare 16 procent. I stort sett samtliga branscher steg, endast utbildningsbranschen backade något.

Utvecklingen för helåret 2015 blev till sist relativt god och tillväxten på 3,7 procent jämfört med året innan var den starkaste på fyra år. Åren 2010–2011 skedde en stark återhämtning efter finanskrisen men sedan följde en något svagare utveckling 2012–2013 med måttlig tillväxt på knappt 2 procent. Under 2014 stegrades tillväxten till 3,3 procent och denna överträffades alltså 2015.

Förbättrat läge på arbetsmarknaden

Sysselsättningen ökade under fjärde kvartalet 2015, särskilt för utrikes födda och kvinnor. Samtidigt minskade arbetslösheten, i synnerhet bland ungdomar, visar Arbetskraftsundersökningarna (AKU).

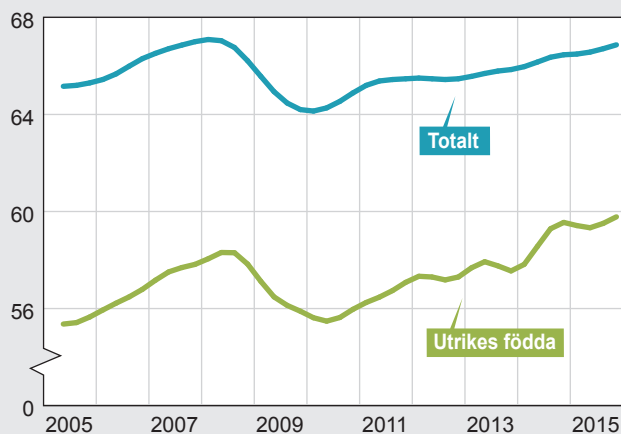
Sysselsättningen ökar

Efter finanskrisens dämpning av den globala ekonomin nådde sysselsättningsgraden i Sverige sin botten i början av 2010, men har sedan dess varit på uppåtgående. Från att ha stannat av något i början av 2015 har ökningen de senaste kvartalen återigen tilltagit. Fjärde kvartalet 2015 var 66,9 procent av befolkningen i åldern 15–74 år sysselsatta enligt säsongrensade och utjämnade data, vilket är den högsta siffran sedan år 2008, då sysselsättningsgraden var som högst.

Även antalet sysselsatta fortsätter att stiga i hög takt. Jämfört med fjärde kvartalet 2014 ökade antalet sysselsatta i åldern 15–74 år med 75 000 personer, vilket överstiger befolkningsökningen på 53 000 personer i åldersgruppen.

Sysselsättningsgrad, 15–74 år

Säsongrensat och utjämnat, procent

Sysselsättningen ökar mest bland utrikes födda och kvinnor

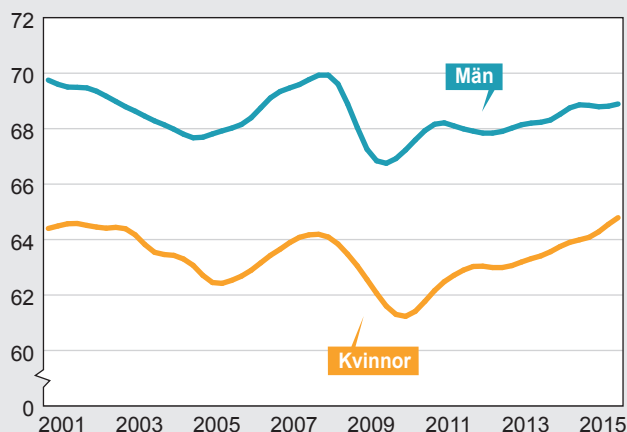
Efter att ha stannat av något under slutet av 2014 tilltog återigen ökningstakten av sysselsättningsgraden bland utrikes födda under det fjärde kvartalet 2015. Enligt säsongrensade och utjämnade data var sysselsättningsgraden bland utrikes födda 59,8 procent. Bland inrikes födda har sysselsättningsgraden ökat stadigt sedan 2012. Antalet sysselsatta i gruppen inrikes födda har ökat trots att befolkningen i gruppen har minskat något under perioden.

Gemensamt bland både utrikes och inrikes födda är att kvinnorna står för den största delen av sysselsättningsökningen de senaste kvartalen, medan ökningen bland männen har stannat av något. Sysselsättningsgraden är dock fortfarande högre bland männen, men gapet till kvin-

norna har sedan 2010 minskat från 6,2 procentenheter till 4,1 procentenheter det fjärde kvartalet 2015, vilket är den lägsta skillnaden under 2000-talet.

Sysselsättningsgrad, 15–74 år

Säsongrensat och utjämnat, procent

I åldersgruppen 65–74 år så minskade sysselsättningsgraden med 1,5 procentenheter jämfört med fjärde kvartalet 2014, vilket förklaras av en minskning av sysselsättningsgraden bland männen. Tittar man på nivån så är dock andelen sysselsatta män fortfarande större än andelen kvinnor i åldersgruppen. Säsongrensade och utjämnade data visar att den ökning av sysselsättningsgraden som skedde under 2014 stannat upp och under 2015 så visar data på en minskning av arbetskraftsdeltagandet bland de äldre. Jämförs utvecklingen för män och kvinnor så visar säsongrensade och utjämnade data att minskningen under 2015 varit kraftigare bland männen än bland kvinnorna.

Stor ökning av antalet fast anställda kvinnor

Antalet fast anställda i åldrarna 15–74 år har under 2015 ökat i en något högre takt än tidigare år, och det fjärde kvartalet 2015 var 84 000 fler fast anställda än ett år tidigare, icke säsongrensat. I likhet med sysselsättningen är det kvinnorna som står för den största delen av ökningen av antalet fast anställda, då ökningstakten i gruppen har tilltagit under 2015. Samtidigt var antalet tidsbegränsat anställda i nivå med det fjärde kvartalet 2014. Enligt säsongrensade och utjämnade data var det en viss nedgång av antalet tidsbegränsat anställda i början av 2015. Nedgången verkar nu ha vänt och under det fjärde kvartalet 2015 ökade återigen antalet tidsbegränsat anställda jämfört med kvartalen innan.

I takt med att antalet fast anställda steg ökade även antalet heltidsarbetande, där personer med en överenskommen arbetstid på 35 timmar i veckan eller mer räknas in. Kvinnorna stod för nästan två tredjedelar av ökningen.

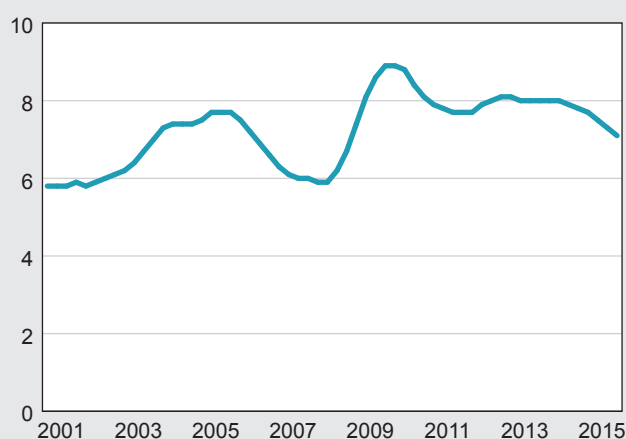
I FOKUS

Arbetslösheten sjunker – främst för ungdomar

Som andel av arbetskraften låg arbetslösheten relativt stabilt runt 8 procent under åren 2011–2014, bortsett från säsongvariationer. Under 2015 har dock arbetslösheten sjunkit och uppgick det fjärde kvartalet 2015 till 7,1 procent, vilket är den lägsta arbetslöshetsnivån sedan slutet av 2008. Även antalet långtidsarbetslösa sjönk och uppgick till 97 000 personer, en minskning med 19 000 personer jämfört med fjärde kvartalet 2014.

Arbetslöshet, 15–74 år

Säsongrensat och utjämnat, procent

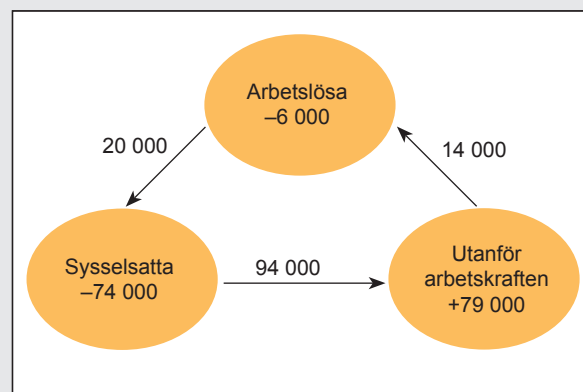
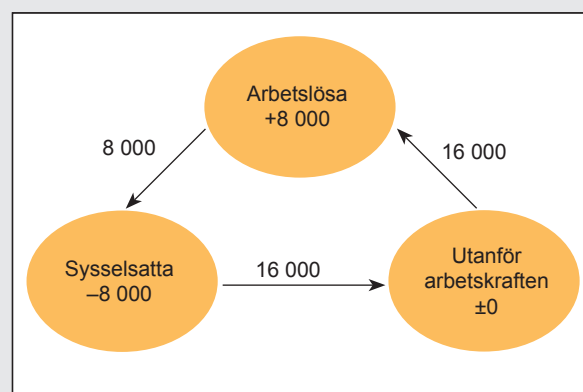
Minskningen av arbetslösheten var störst bland ungdomar i åldern 15–24 år. Det fjärde kvartalet 2015 uppgick ungdomsarbetslösheten till 16,4 procent, icke säsongrensat, vilket är en minskning med 3,9 procentenheter jämfört med samma kvartal 2014. Samtidigt skedde även en stor minskning av antalet långtidsarbetslösa ungdomar, vilka uppgick till 11 000 personer, vilket är 7 000 färre än året innan.

Även antalet ungdomar som varken arbetade eller studerade minskade och uppgick till 71 000 personer.

Fakta nettoflöden

I Arbetskraftsundersökningarna återkommer 7/8 av urvalet kvartalet efter. Det gör det möjligt att ta fram flödesstatistik som visar hur stora övergångar som sker mellan olika arbetsmarknadstillstånd. Eftersom flödesstatistiken baseras på ett mindre urval är den inte helt konsistent med motsvarande tvärsnittsdata, utan syftar istället till att ge en dynamisk bild av arbetsmarknaden.

Nettoflöden beräknas som antalet personer som tillkommer till ett arbetsmarknadstillstånd minus antalet personer som lämnar detta arbetsmarknadstillstånd.

Nettoflöden mellan olika tillstånd på arbetsmarknaden kvartal 3 till kvartal 4 2015, 15–74 år**Nettoflöden mellan olika tillstånd på arbetsmarknaden kvartal 3 till kvartal 4 2015, 25–54 år****Unga lämnar arbetskraften fjärde kvartalet**

När hela befolkningen i åldern 15–74 år inkluderas framgår att nettoförändringen av antalet arbetslösa mellan tredje och fjärde kvartalet 2015 innebar en minskning med 6 000 personer. Det förklaras av att utflödet till sysselsättning var större än inflödet av personer som tidigare stått utanför arbetskraften. När de yngsta och äldsta exkluderas är nettoförändringen av antalet arbetslösa istället positiv då inflödet från personer utanför arbetskraften var större än nettoflödet till sysselsättning. Av nettominskningen av antalet sysselsatta på 74 000 personer i befolkningen 15–74 år stod åldersgruppen 25–54 år för 8 000. Utflödet från sysselsatta till personer utanför arbetskraften för hela befolkningen förklaras i huvudsak av unga som återgår från sommarjobb till studier mellan tredje och fjärde kvartalet.

Peter Beijron, Miaomiao Zhu, Mattias Enlund, AKU

BYGGMARKNAD

Orderstockarna fortsätter att växa

Enligt konjunkturbarometern indikerar företagens svar att orderstockarna har ökat starkt de senaste tre månaderna. Senast man rapporterade om motsvarande starka utveckling var under 2007. Byggandet och sysselsättningen uppges också ha ökat i stor omfattning. Samtidigt fortsätter sex av tio företag att ange brist på arbetskraft som det främsta hindret för ökat byggande.

Andelen företag som redovisar höjda anbudspriser har successivt ökat sedan november förra året och ligger nu klart över det historiska genomsnittet.

Byggföretagen fortsätter att vara mycket optimistiska om utvecklingen på tre månaders sikt, både när det gäller orderstockar och byggande som sysselsättning. Anbudspriserna väntas sammantaget stiga de närmaste månaderna men det är endast husbyggarna som aviserar prishöjningar. Anläggningsbyggarna väntar sig i stort sett oförändrade priser.

Byggkostnader

Senaste uppgift: januari 2016

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

December 2015–januari 2016 +0,1 procent

Faktorprisindex gick upp med 0,1 procent mellan december 2015 och januari 2016. Entreprenörens kostnader ökade med 0,2 procent. Omkostnader steg med 0,9 procent. Byggmaterial gick upp med 0,3 procent. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 0,2 procent. Inom den gruppen steg elkraft medan dieselolja och lastbilstransporter sjönk. Löner och Maskiner var oförändrade.

De flesta byggmaterialgrupper ökade något. Elmateriel gick upp med 1,1 procent och hade störst prisförändring av Byggmaterialkostnader i januari. Golvmaterial gick ned. Övrigt byggmaterial och trävaror sjönk också. Armeringsstål var oförändrat. Byggherrens kostnader sjönk med 0,4 procent. Den främsta anledningen till det är minskade räntekostnader.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	jan 16/dec 15	jan 16/jan 15
Entreprenadkostnader	0,2	2,0
Byggmaterial	0,3	2,0
Löner	0,0	2,3
Maskiner	0,0	1,4
Transporter, drivmedel, elkraft	-0,2	-1,1
Omkostnader	0,9	2,9
Byggherrekostnader	-0,4	-4,3
Total byggkostnad	0,1	0,9

Januari 2015–januari 2016 +0,9 procent

Faktorprisindex steg med 0,9 procent mellan januari 2015 och januari 2016. Entreprenörens kostnader gick upp med 2,0 procent, vilket gjorde att totalindex steg med

1,7 procentenheter. Omkostnader steg med 2,9 procent. Löner gick upp med 2,3 procent. Maskiner ökade med 1,4 procent. Gruppen Transporter, drivmedel, elkraft gick ned med 1,1 procent. Inom den gruppen sjönk dieselolja mest med 7,1 procent.

Byggmaterialkostnader ökade med 2,0 procent. Den största ökningen i Byggmaterialgruppen hade snickerier som steg med 6,8 procent. Alla Byggmaterial ökade förutom armeringsstål och trävaror som sjönk med 1,2 respektive 0,5 procent. Byggherrekostnader minskade med 4,3 procent. Räntekostnaderna gick ned med 20,5 procent vilket var orsaken till att Byggherrekostnader sjönk.

NÄRINGSBLIV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: december 2015

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

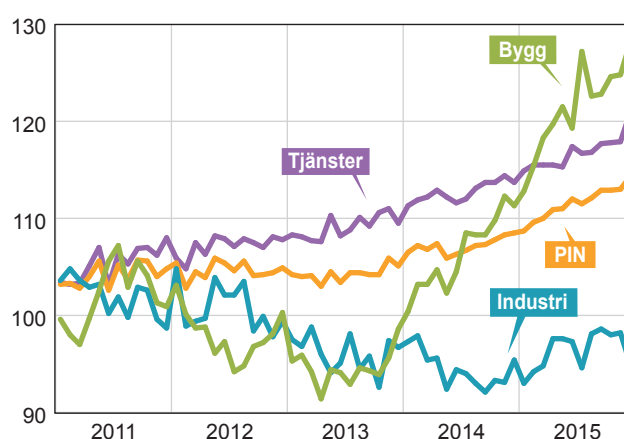
Tobias Fagerberg

Ökad produktion inom näringslivet

Produktionen inom näringslivet ökade i december. Tjänstesektorn, som är den största delsektorn, bidrog mest till den positiva utvecklingen med en uppgång på 2,5 procent. Industriproduktionen uppvisade en minskning jämfört med november. Byggproduktionen avslutade året starkt med en uppgång under december. Den totala produktionen ökade med 1,1 procent i säsongsrensade tal jämfört med föregående månad.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongsrensade värden. Index 2010=100

Positiv utveckling för det senaste kvartalet

Produktionen under fjärde kvartalet uppvisade en positiv utveckling jämfört med närmast föregående kvartal. Under oktober–december gick produktionen inom näringslivet upp med 1,1 procent, i säsongsrensade tal, jämfört med juli–september. Tjänstesektorn ökade produktionen med 1,5 procent under kvartalet vilket bidrog mest till uppgången.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent

	dec 15/ nov 15 ¹⁾	okt-dec 15/ jul-sep 15 ¹⁾	dec 15/ dec 14 ²⁾
Industri inkl. energi	-3,3	0,0	-0,3
Bygg	2,6	1,3	15,2
Tjänster	2,5	1,5	6,2
Totalt	1,1	1,1	5,1

1) Säsongsrensad och kalenderkorrigerad

2) Kalenderkorrigerad

Uppgång jämfört med föregående år

Näringslivets produktion i december 2015 ökade i kalenderkorrigerade tal med 5,1 procent jämfört med december 2014. Tjänsteproduktionen gick starkt men allra starkast utveckling var det inom byggsektorn. Byggproduktionen uppvisade återigen en stark årsutveckling och ökade med hela 15,2 procent jämfört med motsvarande månad i fjol.

Under 2015 ökade produktionen inom näringslivet med 4,1 procent jämfört med föregående år. Starkast utveckling hade byggsektorn, men även tjänstesektorn och industrin har haft en positiv utveckling.

PRISER**Konsumentpriser**

Senaste uppgift: januari 2016

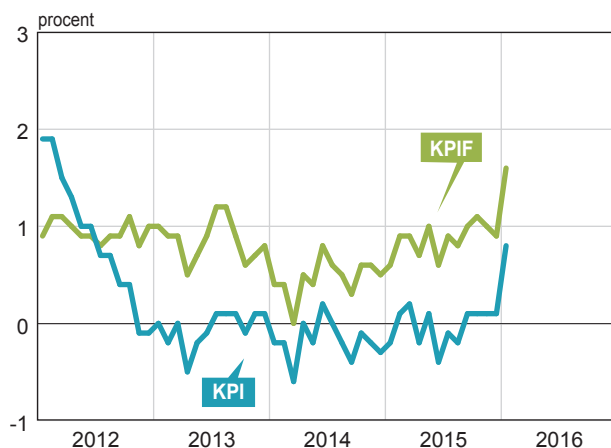
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Högsta inflationstakten på flera år

Inflationstakten var 0,8 procent i januari, vilket var en uppgång sedan december då den var 0,1 procent. Från december 2015 till januari 2016 sjönk KPI med 0,3 procent. Under motsvarande period förra året sjönk KPI med 1,1 procent vilket förklarar den stora uppgången av den årliga inflationstakten. Inflationstakten enligt KPI med fast ränta (KPIF) var 1,6 procent i januari.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Högre priser på livsmedel senaste året

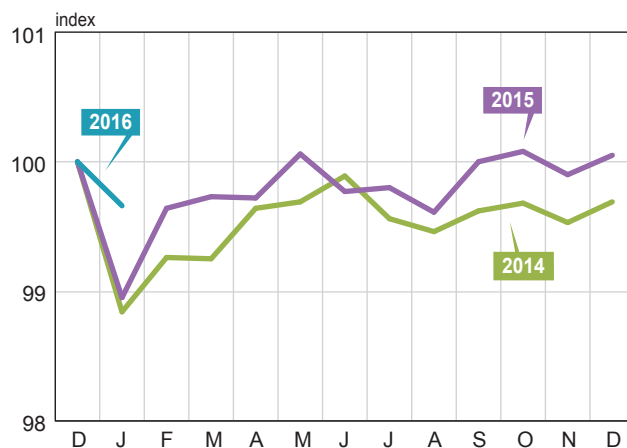
Inflationstakten, det vill säga förändringen i KPI under de senaste tolv månaderna, var 0,8 procent i januari, vilket är en uppgång från föregående månad då den var 0,1 procent. KPI-inflationen har legat runt noll sedan slutet av 2012 och man får gå tillbaka till juni 2012 för att hitta en högre inflationstakt än den som uppmättes i januari.

Till uppgången i januari 2016 bidrog framförallt prishöjningar på livsmedel (2,4 procent) som påverkade uppåt med 0,3 procentenheter. Prishöjningar inom delindex för avskrivningar som berodde främst på ändrat ROT-avdrag, drift av fordon samt restauranger påverkade uppåt med 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades framförallt av lägre räntekostnader (minskning med 16 procent sedan januari i fjol) som påverkade inflationstakten nedåt med 0,6 procentenheter. Prissänkningar inom post och telekommunikationer påverkade nedåt med 0,2 procentenheter.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Priserna ned jämfört med december

KPI sjönk med 0,3 procent från december 2015 till januari 2016. Det följer det säsongsnormala mönstret där konsumentpriserna vanligtvis sjunker något mellan december och januari. Årets nedgång var dock ovanligt liten, under åren 2012–2015 var prisnedgången i januari i snitt 1,0 procent.

Vid varje årsskifte ändras den varukorg som ligger till grund för beräkningen av KPI. Framförallt uppdateras konsumtionsvikterna för de varor och tjänster som ingår i varukorgen. I januari 2016 var dessa effekter små, varukorgseffekten avrundas till 0,0 procentenheter.

Till månadsförändringen bidrog säsongsnormala prissänkningar på kläder och skor, på närmare 11 procent, nedåt med 0,6 procentenheter. Prissänkningar på transporttjänster påverkade nedåt med 0,2 procentenheter. Prissänkningar på paketresor, teleutrustning och hemelektronik påverkade nedåt med 0,1 procentenhet vardera.

Nedgången motverkades av bland annat prishöjningar på el (som steg med 6 procent) och höjda priser för nyttjande av bostaden (drygt 2 procent) som påverkade månadstakten uppåt med 0,2 procentenheter vardera. Höjda broavgifter med hela 47 procent där bland annat

trängselskatt ingår och prishöjningar inom gruppen för övriga finansiella tjänster, sjuk- och tandvård, drivmedel samt livsmedel och alkoholfria drycker påverkade uppåt med 0,1 procentenhet vardera.

Konsumentprisernas förändring

Januari 2016	Förändring från		Bidrag till förändring sedan jan 2015 ¹⁾
	Föregående månad	jan 2015	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,3	2,2	0,3
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,2	1,1	0,0
Kläder och skor	-10,5	2,3	0,1
Boende	1,9	-1,0	-0,3
Inventarier och hushållsvaror	-0,3	1,3	0,1
Hälso- och sjukvård	0,4	0,5	0,0
Transport	-0,8	2,4	0,3
Post och telekommunikationer	-0,6	-6,4	-0,2
Rekreation och kultur	-1,4	0,4	0,0
Utbildning	-0,3	0,4	0,0
Restauranger och logi	-0,5	2,8	0,2
Div varor och tjänster	1,0	2,4	0,2
KPI totalt	-0,3	0,8	0,8

1) Procentenheter

Även den underliggande inflationen stegrades

Inflationstakten rensad för effekten av räntesatsförändringar enligt måttet KPIF (KPI med fast ränta) var 1,6 procent i januari 2016. Det var en uppgång från december då inflationstakten enligt KPIF var 0,9 procent och det var samtidigt den högsta ökningstakten sedan mitten av 2011. Från december 2015 till januari 2016 sjönk KPIF med 0,4 procent. Under samma period förra året sjönk dock KPIF med 1,0 procent.

Inflationstakten enligt måttet KPIF exklusive energi var 1,6 procent i januari. Från december 2015 till januari 2016 sjönk KPIF exklusive energi med 0,8 procent.

Inflationstakten i EU-länderna oförändrad

Harmoniserat index för konsumentpriser (HIKP) har utvecklats som ett inom EU jämförbart mått på inflation. Beräkningen av måttet skiljer sig något från beräkningen av KPI och det är inte heller helt och hållet samma produkter som ingår i måtten. Exempelvis exkluderas egnahemsägarnas räntekostnader från HIKP, vilka har påverkat KPI relativt kraftigt de senaste åren. Att varukorgarna skiljer sig något åt innebär också en skillnad i produkternas relativa vikter, vilket kan ge vissa skillnader i utfall.

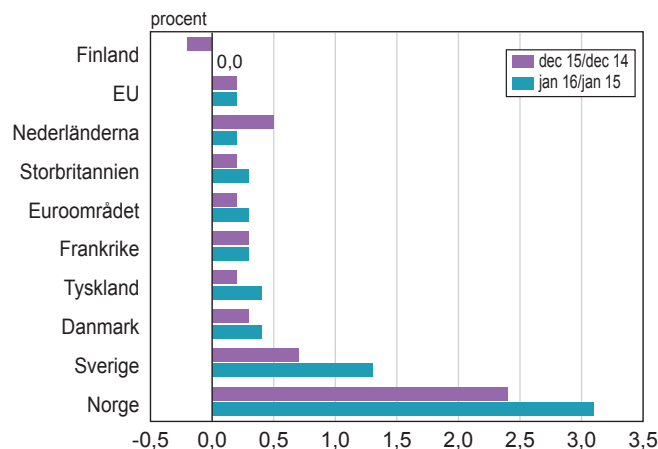
Inflationstakten enligt HIKP i Sverige var 1,3 procent i januari 2016, en uppgång från 0,7 procent i december. Från december 2015 till januari 2016 sjönk HIKP med 0,6 procent. Under samma period förra året sjönk HIKP med 1,1 procent.

För EU-länderna som helhet var inflationstakten 0,2 procent i januari, vilket var oförändrat från december. Euroländernas inflationstakt steg marginellt från 0,2 till 0,3 procent. I Tyskland steg inflationstakten från 0,2 till 0,4 procent vilket samtidigt var den högsta på åtta månader. exempelvis Även Italien noterade en ökning från 0,1 till 0,4

procent medan Frankrike hade oförändrad inflationstakt på 0,3 procent enligt HIKP. Högst inflationstakt i EU har fortfarande Belgien, i januari steg den till 1,8 procent.

Inflationstakten i olika länder

EU-länder och Norge enligt HIKP

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: januari 2016

Källa: SCB:s producentprisindex

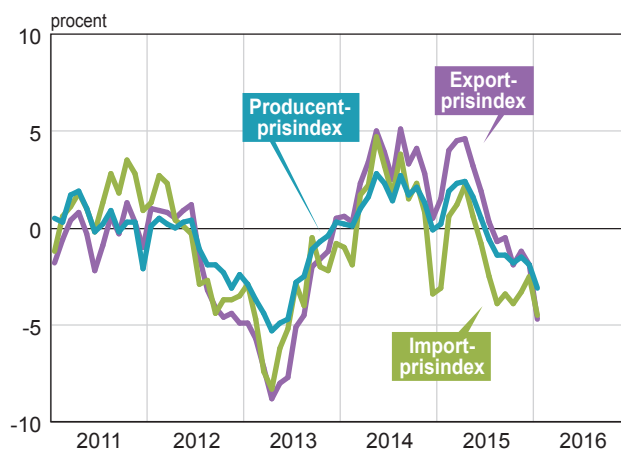
Export- och importpriserna fortsatt nedåt

Producentpriserna totalt sjönk med 1,0 procent mellan december och januari. Under samma period sjönk priserna på exportmarknaden med 2,0 procent, på importmarknaden med 2,4 procent och på hemmamarknaden med 0,1 procent.

Lägre priser på råolja gav det största bidraget till nedgången på importmarknaden för januari. Lägre priser på metaller och kemikalier samt en starkare svensk krona bidrog också till nedgången på såväl exportmarknaden som importmarknaden, under samma period. Högre priser på el motverkade nedgångarna på samtliga marknader.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, sjönk med 1,3 procent från december till januari

och med 3,0 procent jämfört med januari förra året.

Jämfört med januari förra året har producentpriserna totalt sjunkit med 3,1 procent. Under samma period sjönk priserna på exportmarknaden med 4,7 procent och på hemmamarknaden med 1,5 procent. På importmarknaden sjönk priserna med 4,5 procent.

Tjänsteprisindex

Senaste uppgift: fjärde kvartalet 2015

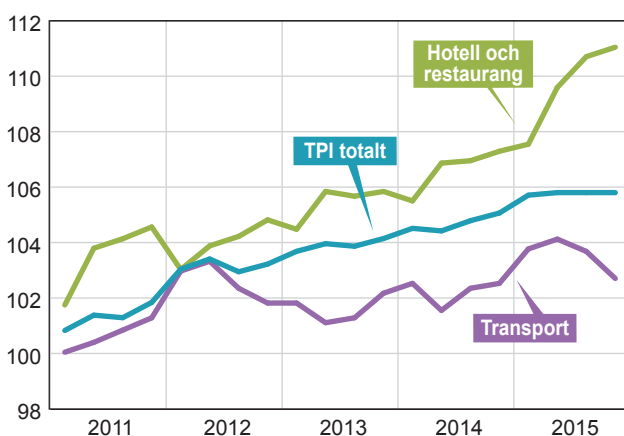
Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Tjänstepriserna oförändrade kvartal 4

Tjänsteprisindex var oförändrat från tredje till fjärde kvartalet 2015. Även föregående kvartal var Tjänsteprisindex oförändrat på kvartalstakt. Sedan fjärde kvartalet 2014 har tjänsteprisindex stigit med 0,7 procent. Motsvarande årstakt föregående kvartal var en uppgång på 1,0 procent.

Tjänsteprisindex

2010=100

Under kvartalet bidrog lägre priser för Havs- och kustsjöfart samt Andra stödtjänster till transport för nedgången med 0,1 procent vardera. Högre priser på Informations- och kommunikationstjänster motverkade dock nedgången.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: januari 2016

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Gabrielle Larsson

I januari 2016 ökade antalet sysselsatta i åldern 15–74 år med 74 000 jämfört med motsvarande månad året innan och uppgick därmed till 4 791 000, icke säsongrensade. Andelen arbetslösa uppgick till 7,5 procent vilket är en minskning med 0,9 procentenheter. Antalet arbetade timmar uppgick i genomsnitt till 146,1 miljoner per vecka. Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av sysselsättningen

samt en minskning av arbetslösheten, som uppgick till 7,0 procent.

Arbetsförmedlingens statistik över de inskrivna arbetslösa visar på en minskning med 4 000 personer jämfört med januari 2015 och uppgick till 386 000. Antalet inskrivna arbetslösa fortsätter att gå ner kraftigt bland ungdomar och uppgick till 70 000, vilket är en minskning med 11 000 jämfört med motsvarande månad föregående år. Antalet nya lediga platser är fortsatt hög och uppgick till 110 000, vilket kan jämföras med 99 000 samma månad i fjol. I januari fick 37 000 arbete, jämfört med januari ifjol är det en minskning med 3 000.

Antalet sysselsatta kvinnor fortsätter att öka

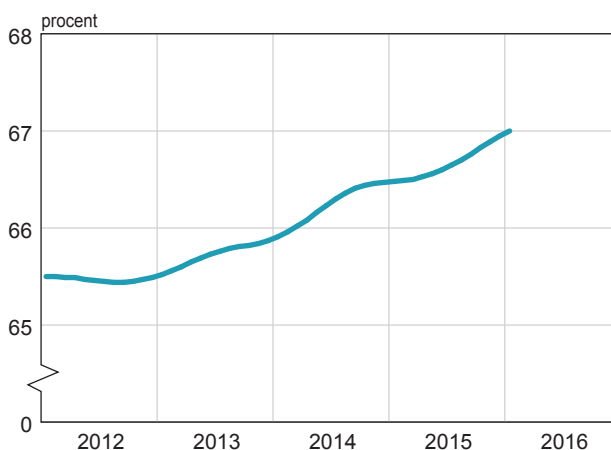
I januari 2016 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 791 000, icke säsongrensade. Det är en ökning med 74 000 jämfört med januari 2015, varav 47 000 kvinnor. Sysselsättningsgraden för befolkningen 15–74 år uppgick till 65,7 procent. Kvinnornas sysselsättningsgrad uppgick till 63,5 procent och bland männen var den 67,8 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökning av antalet och andelen sysselsatta. I januari 2016 uppgick antalet sysselsatta till 4 884 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 67,0 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen.

Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Ökning av antalet anställda

I januari 2016 uppgick antalet anställda till 4 307 000, vilket är en ökning med 80 000 personer. Antalet anställda män uppgick till 2 162 000 och antalet anställda kvinnor uppgick till 2 145 000, vilket är en ökning med 57 000. Även antalet fast anställda fortsätter att öka och uppgick till 3 631 000, en ökning med 59 000 jämfört med januari 2016. Precis som tidigare månader var ökningen av fast anställda framförallt bland kvinnor.

Även säsongrensade och utjämnade data visar på ökningsar av såväl anställda som fast anställda.

Antalet arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar i januari 2016 uppgick i genomsnitt till 146,1 miljoner per vecka, enligt icke säsongrensade data. När hänsyn tagits till skillnader i sames-

terutttag och ledighet är det ingen säkerställd förändring jämfört med januari 2015.

Enligt säsongsrensade och utjämnade data uppgick antalet arbetade timmar till 146,7 miljoner per vecka, vilket är en svag ökning av antalet arbetade timmar jämfört med närliggande månader.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
jan	4 717	4 791	12 210	14 610	430	388
feb	4 730		15 720		433	
mar	4 767		15 940		414	
apr	4 762		14 530		432	
maj	4 829		15 150		420	
jun	4 903		15 700		456	
jul	5 003		9 900		350	
aug	4 962		12 240		337	
sep	4 832		16 490		374	
okt	4 853		16 130		349	
nov	4 873		16 710		325	
dec	4 821		12 830		345	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

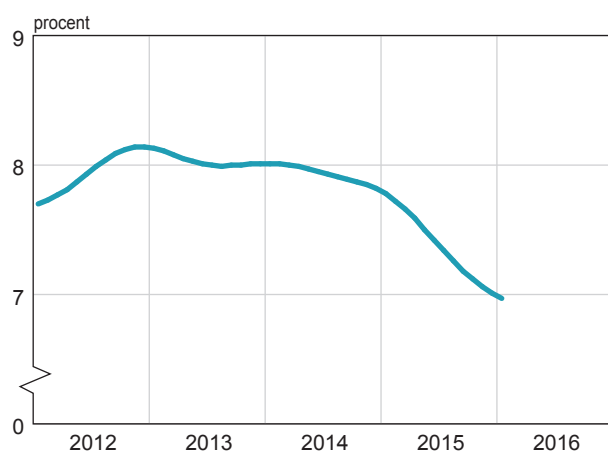
Minskning av arbetslösheten

I januari 2016 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 388 000, icke säsongsrensat. Det är en minskning med 42 000 jämfört med januari i fjol. Antalet arbetslösa kvinnor minskade med 25 000 och uppgick till 178 000 och antalet arbetslösa män uppgick till 210 000. Det relativa arbetslöshetstalet var 7,5 procent, en minskning med 0,9 procentenheter. Bland männen uppgick det till 7,7 procent och bland kvinnorna minskade det med 1,1 procentenheter till 7,2 procent.

Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 122 000 arbetslösa och av dessa var 68 000 heltidsstuderande. Andelen arbetslösa ungdomar uppgick till 20,4 procent av arbetskraften.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongsrensade och utjämnade månadsvärden

För personer i åldern 15–74 år visar säsongsrensade och utjämnade data på en minskning av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. Antalet arbetslösa uppgick till 365 000, vilket motsvarar en arbets-

löshet på 7,0 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongsrensade och utjämnade data på en fortsatt minskning av såväl antalet som andelen arbetslösa. Denna minskning är dock svagare än tidigare månader. Antalet arbetslösa ungdomar uppgick till 122 000 vilket motsvarar en arbetslöshet på 18,9 procent.

Minskning av antalet inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i januari 2016 till 386 000. Jämfört med samma månad föregående år är det en minskning med 4 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 206 000 öppet arbetslösa och 180 000 deltog i program med aktivitetsstöd.

Antalet inskrivna arbetslösa ungdomar (18–24 år) fortsätter att minska tydligt. I januari var 70 000 ungdomar inskrivna som arbetslösa, en minskning med 11 000 på ett år.

Även trenden med fler inskrivna arbetslösa som är födda utanför Europa – och färre inskrivna arbetslösa som inrikes födda eller födda i Europa – fortsätter.

Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var 110 000, vilket kan jämföras med 99 000 motsvarande månad föregående år. Det var 37 000 som fick arbete i januari 2016, vilket är 3 000 färre jämfört med i fjol. Antalet varslade uppgick till 3 300, detta kan jämföras med 5 300 samma månad föregående år.

Arbetskraftskostnader & löner

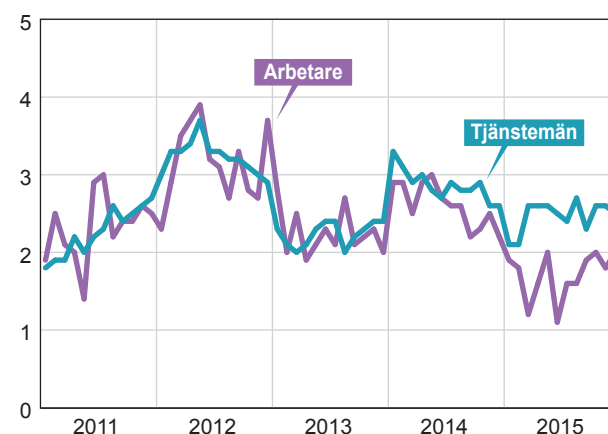
Senaste uppgift: december 2015

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under december 2015 162,10 kronor exklusive övertidstillägg och 164,20 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,0 respektive 2,1 procent jämfört med december 2014. Under december 2015 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 37 350 kronor exklusive rörliga tillägg och 38 220 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,4 respektive 2,5 procent jämfört med december 2014.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för december 2015 beräknats till 291,35 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 123,3 en förändring med 3,7 procent jämfört med december 2014. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för december 2015 beräknats till 269,60 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 57 992 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 120,8 en ökning med 3,6 procent jämfört med december 2014. Motsvarande index för tjänstemän blir 122,3 en ökning med 3,4 procent jämfört med december 2014.

FINANSMARKNAD

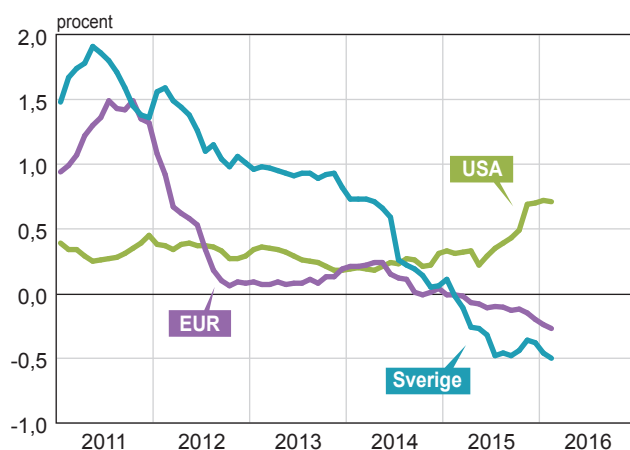
Riksbanken sänkte reporäntan

Riksbanken meddelade den 11 februari att reporäntan sänks med 0,15 procentenheter till -0,50 procent. Samtidigt fortsätter köpen av statsobligationer i enlighet med vad som beslutades i oktober och köpen kommer att uppgå till 200 miljarder vid halvårsskiftet 2016. Beslutet motiverades i stor utsträckning med att inflationen bedömdes bli lägre under 2016 jämfört med tidigare prognoser.

Redan en vecka efter beslutet visade det sig dock att inflationstakten kom att bli den högsta sedan 2012. I övriga Europa är dock inflationen fortsatt mycket låg. Eurostats senaste statistik visade att konsumentpriserna i eurozonen sjunkit mer än väntat i årstakt. Bedömare räknar med att ECB till följd av inflationstaktens utveckling kan komma att lansera nya stimulansåtgärder vid nästa penningpolitiska möte i mars.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

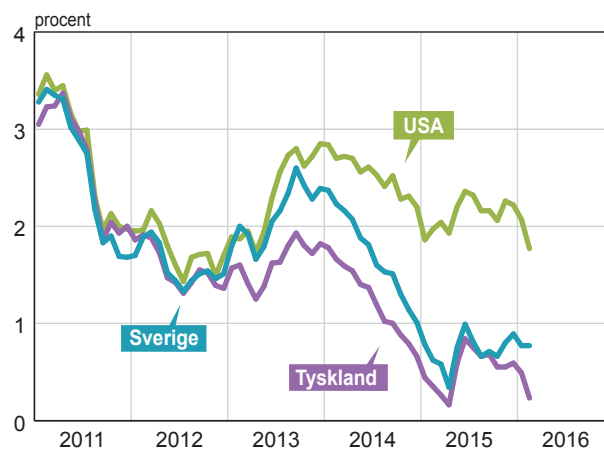

Källa: Riksbanken

Den överraskande utvecklingen av konsumentpriser i Sverige och eurozonen kan skapa en prekär situation för Riksbanken. Om ECB inför ytterligare lättnader för att stimulera inflationen kan även Riksbanken känna sig tvingad att vidta fler expansiva åtgärder för att skydda kronkursen trots det relativt starka inflationsutfallet.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

Kronförsvagning gentemot euron

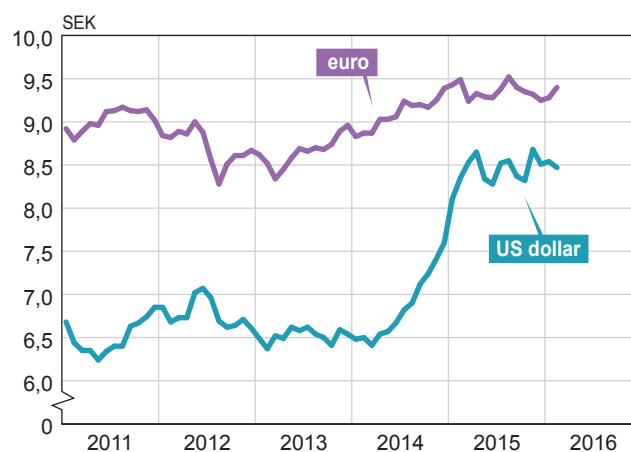
De korta svenska räntorna föll 4 punkter till i genomsnitt -0,50 procent för tre månadersräntan i februari. De långa räntorna var oförändrade och tioårsräntan låg precis som i januari på 0,77 procent.

Kronkursen försvagades mot euron från 9,28 till 9,40 kronor men stärktes med 7 öre gentemot dollarn till 8,47 kronor. Både eurozonens och USA:s korta marknadsräntor var i princip oförändrade under februari. De långa amerikanska räntorna sjönk dock något under månaden till 1,77 procent.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

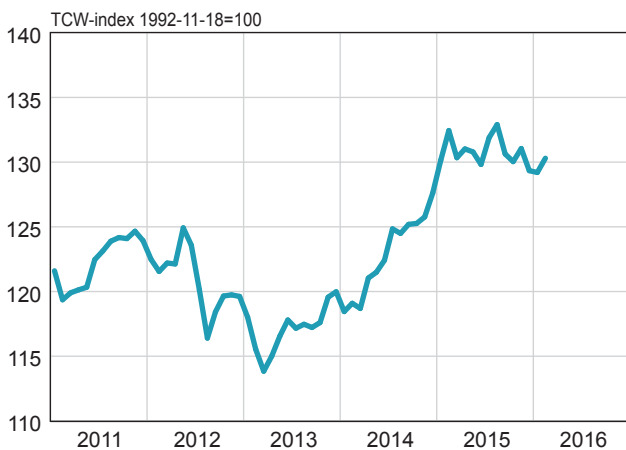
Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Valutakursindex för kronan

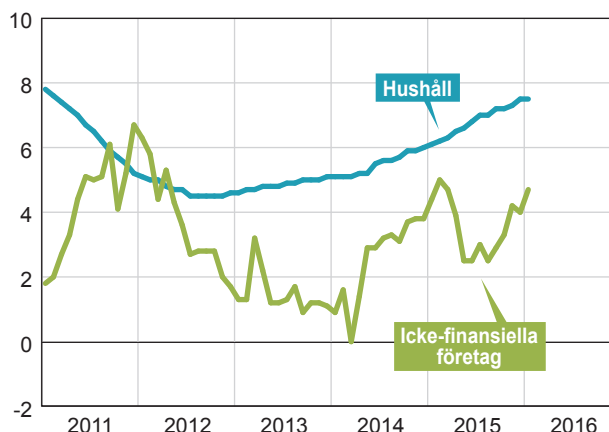
Månadsgenomsnitt

Utlåning till hushåll

I januari hade hushållens lån från monetära finansinstitut (MFI) en årlig tillväxttakt på 7,5 procent, vilket betyder att den var oförändrad jämfört med december. Totalt uppgick hushållens lån hos MFI till 3 314 miljarder kronor. Det är en ökning med 229 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

Ökningen kan främst härledas till bostadslånen, som ökade med 209 miljarder och totalt uppgick till 2 708 miljarder i januari. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 8,4 procent i januari, vilket betyder att den var oförändrad jämfört med december.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 3,6 procent i januari, vilket är minskning jämfört med december då den var 3,7 procent. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter låg på 3,7 procent i januari, vilket kan jämföras med 3,8 procent i december. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 182 respektive 425 miljarder kronor i januari.

Svajigt på världens börser

Svängningarna i oljepriset fortsatte att skapa turbulens på världens börser under februari, men även banksektorn bidrog till volatilitet på marknaderna. I början av månaden tog oron över en eventuell Grexit ny fart och bankaktier i Grekland rasade med över 20 procent. Övriga Europa brottades också med nedgångar i banksektorn, som dock återhämtade sig under den senare delen av februari.

Månadens svängningar ledde till ett blandat utfall på de europeiska börserna. Stockholmsbörsen steg under februari och Affärsvärldens generalindex gick upp med 2,0 procent. Frankfurtbörnsens DAX-index och Londonbörsens FTSE-index gick ner 3,1 respektive upp 0,2 procent under månaden.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

På andra sidan Atlanten steg Dow Jones med 0,3 procent under februari medan Nasdaq sjönk med 1,2 procent. I Asien fortsatte börserna ner under månaden. I Tokyo sjönk Nikkeiindex med 8,5 procent och börserna i Hongkong respektive Shanghai sjönk med 2,9 respektive 1,8 procent.

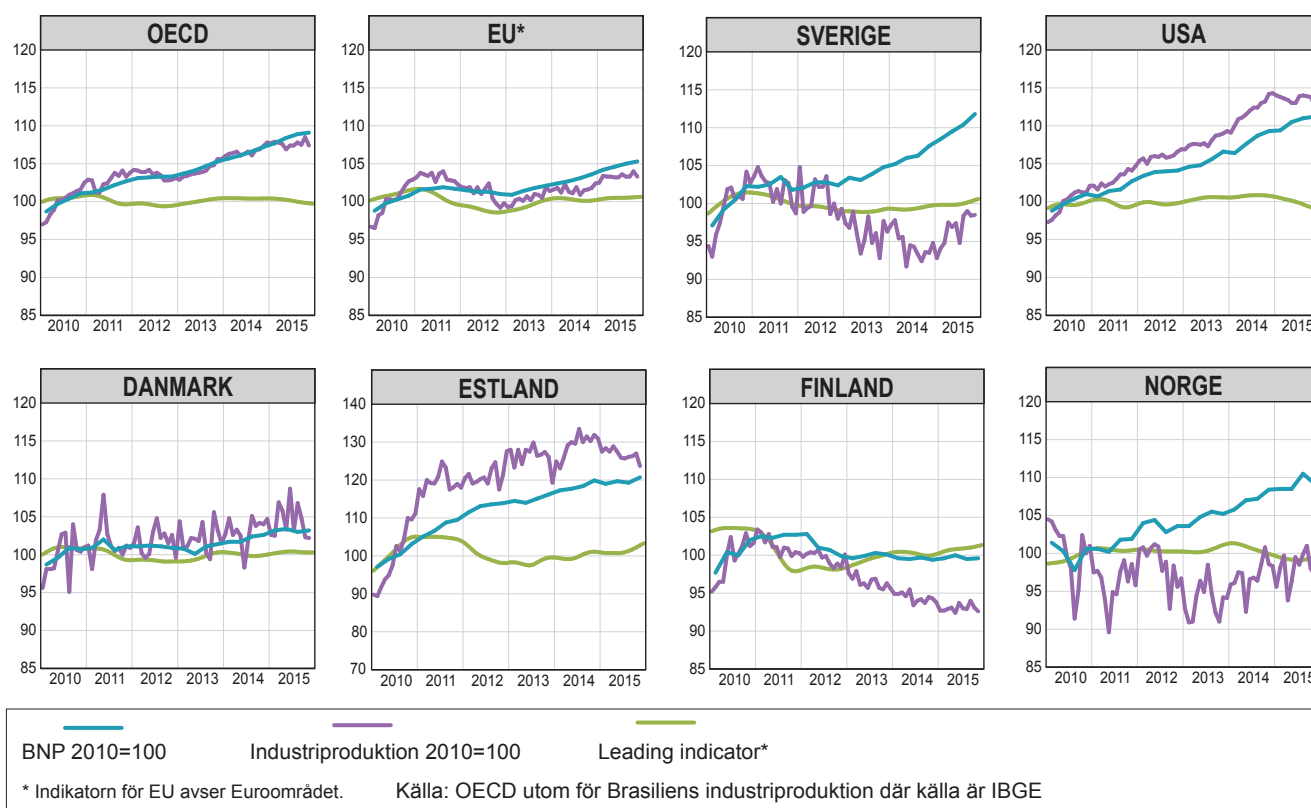
Elin Henriksson och Andreas Hörnqvist,
Finansmarknadsstatistik

Ekonomisk statistik – mars

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	02	feb
Näringslivets investeringar	03	kv 4 –15
Industrins ordergång	04	jan
Industriproduktionsindex	04	jan
Tjänsteproduktionsindex	04	jan
Indikator över hushållens konsumtionsutgifter	09	jan
Produktionsindex över näringslivet	09	jan
Småhusbarometern	11	feb
Konsumentprisindex	15	feb
Arbetskraftsundersökningen	17	feb
Finansräkenskaperna	23	kv 4 –15
Producentprisindex	24	feb
Detaljhandels försäljning	29	feb
Export, import och handelsnetto	29	feb

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Svensk BNP har ökat snabbt de senaste åren främst till följd av en stark inhemsk efterfrågan. Den kvartalsvisa BNP-tillväxten har ökat oavbrutet sedan tredje kvartalet 2013 och i takt med återhämtningen i omvärlden har den svenska ekonomin fortsatt att stärkas under 2015. Fjärde kvartalet i fjol låg utvecklingen i årstakt på 4,5 procent, vilket var klart högre än de övriga nordiska länderna.

Den norska ekonomin har redovisat en stabil BNP-tillväxt under flera år men till följd av det fallande priset på olja dämpades utvecklingen första halvåret i fjol. Efter ett starkt tredje kvartal, med en tillfällig uppgång för offshoreverksamheten, mattades åter tillväxten fjärde kvartalet och BNP krympte med 1,2 procent i kvartalstakt. Även industriproduktionen har utvecklats svagt på sistone och utvecklingen under fjolåret uppvisade ömsom upp- och nedgångar. Efter en god utveckling från maj till september började produktionsvolymerna åter att minska under hösten och i november visade produktionen en nedgång på 1,4 procent mätt i årstakt. Den ledande indikatorn har legat under den långsiktiga trenden sedan november 2014, men efter sommaren i fjol vände den uppåt. Det indikerar att den ekonomiska aktiviteten är på väg åt rätt håll.

Efter fyra kvartal i följd med sjunkande BNP stärktes den danska ekonomin tredje kvartalet 2013 och de två efterföljande åren redovisade BNP-tillväxten en stabil, om än relativt svag utveckling. Fjärde kvartalet 2015 växte BNP

med 0,6 procent jämfört med motsvarande kvartal året innan. Även Danmarks industriproduktion utvecklades svagt under hösten i fjol och i november var produktionen 1,7 procent lägre än motsvarande månad året innan.

Den finländska ekonomin har utvecklats svagt sedan finanskrisen. En viss förbättring kom i fjol då BNP ökade under årets två inledande kvartal innan uppgången byttes mot en nedgång tredje kvartalet. Fjärde kvartalet växte säsongrensade BNP med 0,1 procent i kvartalstakt. Även industriproduktionen har haft en svag utveckling de senaste åren och med undantag för några mindre uppgångar har produktionen sjunkit sedan mitten av 2012. Landets ledande indikator har däremot stärkts under det senaste året och noteringen i december låg klart över den långsiktiga trenden.

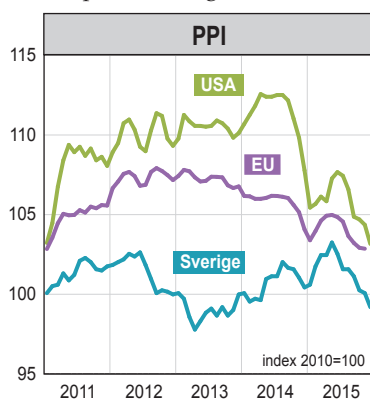
I motsats till många länder i Europa har den estländska ekonomin växt i snabb takt de senaste åren. Andra kvartalet i fjol låg BNP nivåmässigt knappt 19 procent högre än snittet för 2010 trots att utvecklingen dämpades något under 2015. Preliminära uppgifter för fjärde kvartalet med en tillväxt på 1,2 procent jämfört med kvartalet innan är ett tecken på att avmattningen var tillfällig. Industriproduktionen visar en tämligen liknande utveckling där produktionen har ökat i snabb takt sedan 2010. Sedan sommaren 2014 visar industriproduktionen dock en nedåtgående trend.

INTERNATIONELL UTBLICK

Producentprisindex

Producentpriserna inom EU började röra sig nedåt under hösten 2013 efter att ha legat på en relativt stabil nivå under 2012. Prisnedgången fortsatte fram till inledningen av 2015 innan de återhämtades något, men under andra halvåret dämpades utvecklingen åter. I Storbritannien var uppgången i producentpriserna synnerligen kraftig från 2010 till mitten av 2013 då producentpriserna började falla tillbaka i snabb takt. I december 2015 hade priserna minskat med närmare 14 procent sedan toppen. Mätt i årstakt var nedgången 5 procent. Jämförelsevis utvecklades de tyska producentpriserna betydligt stabilare med en prisnedgång på 0,2 procent i årstakt. I USA föll producentpriserna kraftigt under hösten 2014, men vände upp igen under första halvåret 2015. Andra halvåret dämpades utvecklingen återigen och i december 2015 hade producentpriserna minskat med 4,3 procent över de senaste tolv månaderna.

I Danmark har producentpriserna utvecklats relativt stabilt under de senaste åren och prisnivån i december var 2,5 procent högre än motsvarande månad året innan.

Det kan jämföras med övriga nordiska länder där producentpriserna minskat det senaste året. I Sverige och Norge var nedgången 1,2 respektive 1,6 procent mätt i årstakt, medan utvecklingen för producentpriserna i Finland varit ännu svagare.

Producentprisindex

	Avser månad	Index 2010=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	nov	102,9	-0,1	-2,2
Danmark	dec	108,7	1,5	2,5
Finland	dec	101,4	-0,8	-2,2
Frankrike	dec	100,6	-1,0	-2,1
Italien	dec	102,6	-0,7	-1,9
Spanien	nov	103,9	-0,2	-2,1
Storbritannien	dec	99,1	0,2	-5,0
Sverige	dec	99,2	-0,9	-1,2
Tyskland	dec	103,8	-0,4	-0,2
Norge	dec	108,6	-1,1	-1,6
USA	dec	103,2	-1,1	-4,3

Källa: OECD

EU-barometern

Efter nedgången i januari fortsatte EU-kommissionens konjunkturbarometer att sjunka i februari. Barometerindikatorn sjönk med 1,3 enheter i euroområdet och 1,5 enheter i EU. Tillbakagången berodde på en nedgång i konsumentförtroendet samt ett försämrat stämningsslag i alla branscher, med undantag för byggsektorn inom euroområdet. Indikatorerna sjönk i alla stora länder så som Spanien, Storbritannien, Tyskland, Italien och Frankrike. Sveriges indikator föll tillbaka 3,3 enheter till 108,9 men ligger fortsatt kvar på en hög nivå. Stämningsslaget försämrades kraftigt inom detaljhandeln men även industrin och tjänstesektorn utvecklades svagt. Nedgången vägdes upp av en svag uppgång för det svenska konsumentförtroendet och ett förbättrat stämningsslag inom byggsektorn.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,2	0,1	0,5	1,3	0,3	0,2	0,3	0,2
Förändr. 4 kv.	%	0,6	0,6	1,9	4,5	1,3	1,7	1,8	1,8
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,1	-0,5	-0,7	0,1	-0,8	-0,4	-0,7	-1,0
Förändr. 12 mån.	%	-1,7	-1,8	1,0	5,3	-0,7	-1,7	1,5	0,1
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,0	-0,2	-0,1	0,2	0,0	-0,4	0,0	-0,1
Förändr. 12 mån.	%	0,3	-0,3	0,1	0,7	0,2	-0,3	0,2	0,9
Arbetslöshet ⁵⁾	%	6,0	9,5	5,1	7,2	4,5	5,0	9,0	6,6
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,0	0,0	-0,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,2	0,5	-0,7	-0,4	-0,4	-0,6	-0,9	-0,4
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,06	-0,15	0,59	-0,30	-0,15	0,62	-0,15	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,07	-0,02	0,01	0,10	-0,02	0,09	-0,02	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	-0,24	-0,21	0,03	-0,48	-0,21	0,37	-0,21	..
Lång ränta ⁷⁾	%	0,79	0,78	1,73	1,02	0,43	2,08	1,16	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,04	-0,08	-0,14	0,09	-0,12	-0,16	-0,05	..
Förändr. 12 månader	procentenheter	0,16	0,16	0,52	0,24	0,04	0,21	0,04	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Fjärde kvartalet 3) USA december, övriga november 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. USA, Storbritannien november, övriga december 5) Storbritannien oktober, övriga december 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. Januari 7) Januari

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Fortsatt motigt för Japan

Japan hade en mycket stark ekonomisk utveckling från början av 1950-talet fram till slutet av 80-talet. Precis som Sverige drabbades man sedan av en finanskris i början av 90-talet och efter den har man fastnat i en negativ spiral med svag BNP-tillväxt, deflation och en högt värderad valuta. För att få fart på ekonomin har såväl finanspolitiken som penningpolitiken varit expansiv i över 20 år med permanenta underskott i statsbudgeten och mestadels nollränta. Effekten av detta har dock främst varit att den offentliga skuldsättningen blivit allt högre och Japans statskuld uppgår nu till närmare 250 procent av BNP. Trots den höga skuldsättningen har den japanska staten hög kreditvärdighet och kan låna till låg ränta. Anledningarna är dels att nettoskulden bara är ungefär hälften så stor som bruttoskulden och dels att upplåningen huvudsakligen skett inom landet.

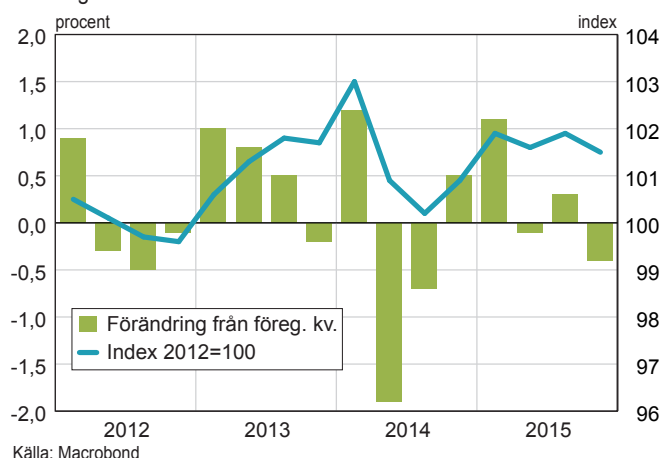
Ingen succé för Abenomics

När den nuvarande premiärministern Shinzo Abe tillträdde i december 2012 så lanserade han en ny ekonomisk politik för att försvaga valutan, få fart på ekonomin och bryta deflationsspiralen. Politiken kom att kallas *Abenomics* och utgörs av tre komponenter; penningpolitik, finanspolitik och strukturella reformer.

2013 infördes vissa finanspolitiska stimulanser och penningpolitiken blev betydligt mer expansiv. Inflationsmålet höjdes från 1 till 2 procent och centralbanken började göra stora köp av statsobligationer. Till en början såg politiken ut att fungera då Japan rivstartade året med stegrad BNP-tillväxt och kraftigt försvagad yen. Efter ett tag började även inflationen ta fart och i början på 2014 låg den på 1,5 procent vilket bortsett från 2008 (då inflation i hela världen höjdes av prisuppgångar på mat och olja) var den högsta nivån på 15 år.

Bruttonationalprodukt

Säsongrensade kvartalsvärden

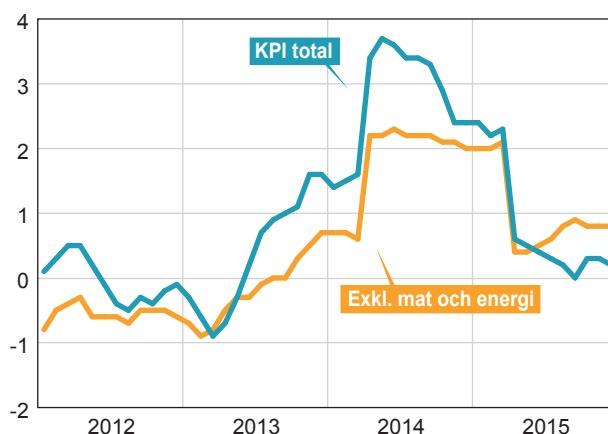

För att minska budgetunderskottet så höjdes moms i april 2014 från 5 till 8 procent. Det ledde till att hushållskonsumtionen minskade kraftigt och BNP sjönk två kvartal i rad. De två följande kvartalen kom sedan en viss

återhämtning men därefter har tillväxten stannat av och fjärde kvartalet i fjol skedde en ny nedgång i BNP. Samtidigt som tillväxten saktat in så har även inflationen fallit tillbaka och ligger nu nära noll. En stor del av den senaste tidens nedgång beror på lägre energipriser och kärninflationen (KPI exklusive mat och energi) ligger fortsatt betydligt högre än innan stimulanserna infördes. Inflationen ligger dock fortsatt långt under tvåprocentmålet och det senaste halvåret har hushållens inflationsförväntningar sjunkit.

Konsumentprisindex

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Valutan stärks igen

Medan försöken att höja BNP-tillväxten inte gett önskat resultat och inflationen alltjämt är låg så har Japan lyckats väl med att försvaga sin valuta. Åtminstone fram till slutet av förra året då yenen var cirka 40 procent svagare mot dollarn än innan regeringen tillträdde. I samband med den senaste tidens oroligheter på världens finansmarknader har dock yenen stärkts. Som ett svar på detta gick den japanska centralbanken nyligen i sina europeiska kollegors fotspår och införde minusränta (-0,1 procent). Trots det har yenen fortsatt att stärkas och var den 24 februari cirka 10 procent starkare än i början av december.

Krympande arbetskraft

Japans svaga ekonomiska utveckling ska ses mot bakgrund av en åldrande befolkning och låga födelsetal som gör att arbetskraften minskar. Med hänsyn tagen till det är BNP-tillväxten faktiskt inte så svag. BNP per anställd har de senaste åren växt i högre takt i Japan än i de flesta andra utvecklade länder. Arbetslösheten har dessutom sjunkit stadigt sedan finanskrisen och är nu nere på drygt 3 procent vilket är betydligt lägre än i både EU och USA. Detta sätter fingret på att det viktigaste för att Japan ska få fart på sin ekonomi är att få fler människor i arbete. För att detta ska ske krävs antingen en ökad immigration eller ett betydligt högre arbetskraftsdeltagande hos den nuvarande befolkningen. Många analytiker pekar ut reformer för att få fler kvinnor att arbeta som en nyckelåtgärd.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	4 kv	112,6 ¹⁾	1,3 ¹⁾	4,5
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	4 kv	126,1 ¹⁾	2,0 ¹⁾	7,1
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	4 kv	111,0 ¹⁾	0,9 ¹⁾	3,0
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	dec	120,2 ¹⁾	2,2 ¹⁾	6,0
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		4 kv	10,2		-6
			1-4 kv	45,3		25
Industri						
Produktion	volym	2010=100	dec	93,4	-3 ¹⁾	0
			jan-dec	94,0		2
Omsättning	volym	2010=100	dec	93,0	-2 ¹⁾	1
			jan-dec	94,3		3
Orderingång	volym	2010=100	dec	92,6	-9 ¹⁾	1
			jan-dec	96,3		8
Kapacitetsutnyttjande	%		4 kv	87,9 ¹⁾	-0,4 ¹⁾²⁾	-0,5 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		4 kv	58,6		1
			1-4 kv	195,4		6
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		jan	87,5	0 ¹⁾	-3
Varuimport	mdr kr		jan	85,9	-1 ¹⁾	-2
Handelsnetto	mdr kr		jan	1,6		
Bytesbalans	mdr kr		3 kv	76,4		
			1-3 kv	196,3		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	jan	117,3 ¹⁾	0,7 ¹⁾	4,0
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	dec	110,9 ¹⁾	-1,0 ¹⁾	2,6
			jan-dec			3,1
Personbilsregistreringar, nya	st		jan	22 383		5
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	feb	98,0 ⁴⁾	97,6 ⁴⁾	97,9 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	jan	313,1	-0,3	0,8
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	jan	204,0	-0,4	1,6
Producentprisindex		2005=100	jan	110,7	-1,0	-3,1
Exportprisindex		2005=100	jan	104,4	-2,0	-4,7
Importprisindex		2005=100	jan	102,8	-2,4	-4,5
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	jan	110,0	-1,3	-3,0
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	jan	117,6	-0,1	-1,5
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		jan	4 791		1,6
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		jan	388		-9,7
därav heltidsstuderande	1 000-tal		jan	126		-12,4
Arbetade timmar	10 000-tal		jan	14 610		19,7
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		jan	110		11,1
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	dec	123,3		3,7
Timlön, industriarbetare	kr		dec	176,1		2,8
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		jan	3 314		7,5
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		jan	2 010		4,7
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		feb	0,77	0,00 ²⁾	0,15 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		feb	-0,50	-0,04 ²⁾	-0,48 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		jan	-4,1		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		29 feb	129,5	-0,1	-1,3

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Ylva Hedén Westerdahl
Redaktör: Johannes Holmberg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2016-A06T11602_pdf (pdf)